

lėjo. Prūsų Lietuva tapo visai
uo rusų palikuosuta, ir kores-
pondentas sako, kad vokiečiai
randasi dabar gerosiose pozicijose
tolimesniam veikimui.

IS AMERIKOS.

NAUJA "SAUSA" VALSTIJA.

Des Moines, Ia. Valstija Iowa nuo sausio 1 d. 1916 metų turbut liks visai "sausa." Valstijos senatas perleido bilių, sulg kurio visoj valstijoje nuo ateinančių metų turėtų būti panaikintas svaiginančių gerimų pardavinėjimas. Senatas taipgi pritarė, kad suteikti moterims balsavimo tiesas.

ISDAVIKAS KAREIVIS.

Panama. Čia kariskai valdžiai paaiškėjo, kad kareivis iš Des Moineso infanterijos (pėstininkų) pulko pardavinėjo žemėlapius karisčių paslapčių Panamos kanalo apskrityje japoniskiemis agentams.

GERIMŲ PAKAKO.

East Chicago, Ind. Čia gyvenantis lietuvis Izidorius Gaikas susibėgė su kitu lietuviu, kad išgers kvortą degtinės. Karčiaininkas pripylė degtinės, ir Gaikas ją išlikro išgėrė, bet po valandai apalpo. Pasauktas daktaras stengėsi jį nuo giltinės išgelbėti, bet tas jam nepasisekė. Gaikas nuo persigėrimo mirė.

ANGLIS BE DUMŲ.

St. Louis, Mo. Gyvenantis čia chemikas Alfred Mueller, matyt vokiečiai, kaip praneša laikraščiai, išrado būdą pavertimo paprastų anglių, lygiai kietųjų, kaip ir minkštųjų, į neisduodančius dūmų, taigi į bedūmiesius. Išradėjas taipgi užtikrina, kad jo prirengtos anglis išduos daug daugiau šilumos negu paprastos. Pažadėjimai gana svarbūs, tik kas žin, ar išradėjas visus pažadėjimus išpildys.

DVI GALVOS MAIŠE.

Detroit, Mich. Jaunas vaikinąs Izidor Rosenberg, prie ežero Erie kranto rado pametą maišą, o jame dvi žmonių galvos, ranka ir dvi kojos. Galvos yra — viena moters, kita vyrų. Policija dabar tyrinėja tą nepaprastą radinį.

IS MILIONIERIAUS ELGĖTA.

New York. Suareštavo čia už elgėtavimą pulkininką William Wayne Belvin. Belvin buvo savo laiku milijonierius; jis buvo prezidentu San Francisco ir Eastern Railroad Co. Teisėjas pasiuntė jį 10 dienų kalėjimui. Elgėtavo jis prie Waldorf Astoria hotelio, kuriame kitą kartą, atvažiavęs New Yorkan, apsisodavo.

LYNČAVO.

Mansfield, Ky. Pulkas ginkluotų vyrų išvilko iš čionykščio kalėjimo kokią ten Tomą Tinker ir ant kalėjimo kiemo pakorė. Tinker nušovė konstatelį, kuris norėjo jį už kokią ten prasižengimą areštuoti.

UŽLIEJO KASYKLAS.

Nanaimo, Br. Col. Vanduo užliejo čia kasyklų olą, kurioje buvo 21 darbininkas. Manoma, kad jie visi prigėrė, nėra vilties nors vieną dar gyvą rasti.

IS DARBO LAUKO.

Pittsburgh, Pa. Pittsburgho sveikintautiskos prekybos komisija užklauso vietines dirbtuves, už kiek jos apsimtų padaryti vieną milijoną kulčių Anglijos artillerijai. Didelis orderis tapo duotas vienai Kanados dirbtuvei, bet ji negalėjo greitai laiku viso orderio išpildyti ir todėl dalį jo paleido Pittsburghui. Pittsburghi siūloma kontraktas ant keturių milijonų dolerių.

New York. Yra čia dabar 250,000 neturinčių darbo darbininkų, o su šeimynomis yra ten 850,000 žmonių baisy vargą kenčiančių; daugybė miestų turi šelpiti.

Gary, Ind. Čionykščiose plieno dirbtuvėse pradeda vis geriau dirbti ir vis daugiau darbininkų randa darbo. Už tai Chicago yra 175,000 darbininkų, neturinčių darbo, kuriuos miestai ir labdarystė turi šelpiti.

Calumet, Mich. Vario ka-traukėsi darbininkų streik, Mo-syklių savininkai, kur taip ilgai

hawk ir Wolverine Co. pagarsino, jog pakėlė ant 10% darbininkų algas.

IS VISUO.

Japonija vėl Chinams pastatė savo reikalavimus. Japonija reikalauja, kad Chinai neatiduotų, nei išnuomotų savo žemės kitoms viešpatijoms apart Japonijos; kad jie samdytų vien japonus valdininkus; Chinų arsenaluose gali tik japonai tarnauti, o svetimžemiai turi but prašalinti. Puse ginklų ir amunicijos savo kariūnėms Chinai turi pirkti Japonijoje. Chinai turi leisti japonams Chinuose rengti savo baznyčias, mokyklas, misionijas ir t.t. Chinai ir Japonija turi savo rankose turėti lasyklas ir kitokias pramonijos įstaigas, kitų kraštų piliečiai nei jokių koncesijų gauti negali. Chinai turi japonams tiesti geležinkelį Li-nija. Iš provincijos Fukien Chinai turi išvyti visus svetimžius.

Ant prigulinių Suv. Valstijos Samoa salų: Manna, Ofu, Olosengta ir Tau siautė baisi vėtra, kuri išgriovė visas triobas. Kaip kur žuvo ir žmonių. Trūksta ten maisto, nes vėtra viską nunešė.

Rusijos dūna karės reikalams paskyrė kreditą \$1,913,000,000. Deficito šiemis metais laukiama 280,000,000.

Zapata, Meksiko revoliucijonierių vadovas, išardė prietaisus, vedančius vandenį į miestą Meksiko. Miesto gyventojus pasiekė jau badas, truksta žmonėms maisto produktų. Iš miesto pabėgo Ispanijos ambasadorius Jose Coro. Jis pabėgo ant Suvienytų Valstijų karisko laivo Delaware.

Miestą Guadalajara, antrą didžiausią miestą Meksikoje, apvaldė Villos kariūnė.

Turkijai gresia badas, o truksta pinigų baduolių gelbėjimui. Iš Konstantinopolio Azijon pergabeno visus brangius daiktus ir dokumentus; ten rengiasi bėgti ir sultanas. Konstantinopolyje, prisakius vokieškiam generolui von der Goltz, paborė 30 neužgandintų žymių turkiškų vedėjų.

Ant Filipinų salų, ant salos Cibu čiabuviai, neužgandinti iš amerikonių valdymo, rengia sukilimą. Amerikonų kariūnės aficerių namus saugoja kareiviai, nes bijomasi ant jų čiabuvių užpaclimui.

Rusijos izdo ministeris Bark, per ambasadorių pasiuntė Anglijos karaliui Jurgiui dovana — 250 cigary auksinėje dėžutėje vertės \$127,000. Skrynutė papuošta vėliavomis: Anglijos, Rusijos, Prancūzijos, Belgijos, Serbijos ir Montenegro.

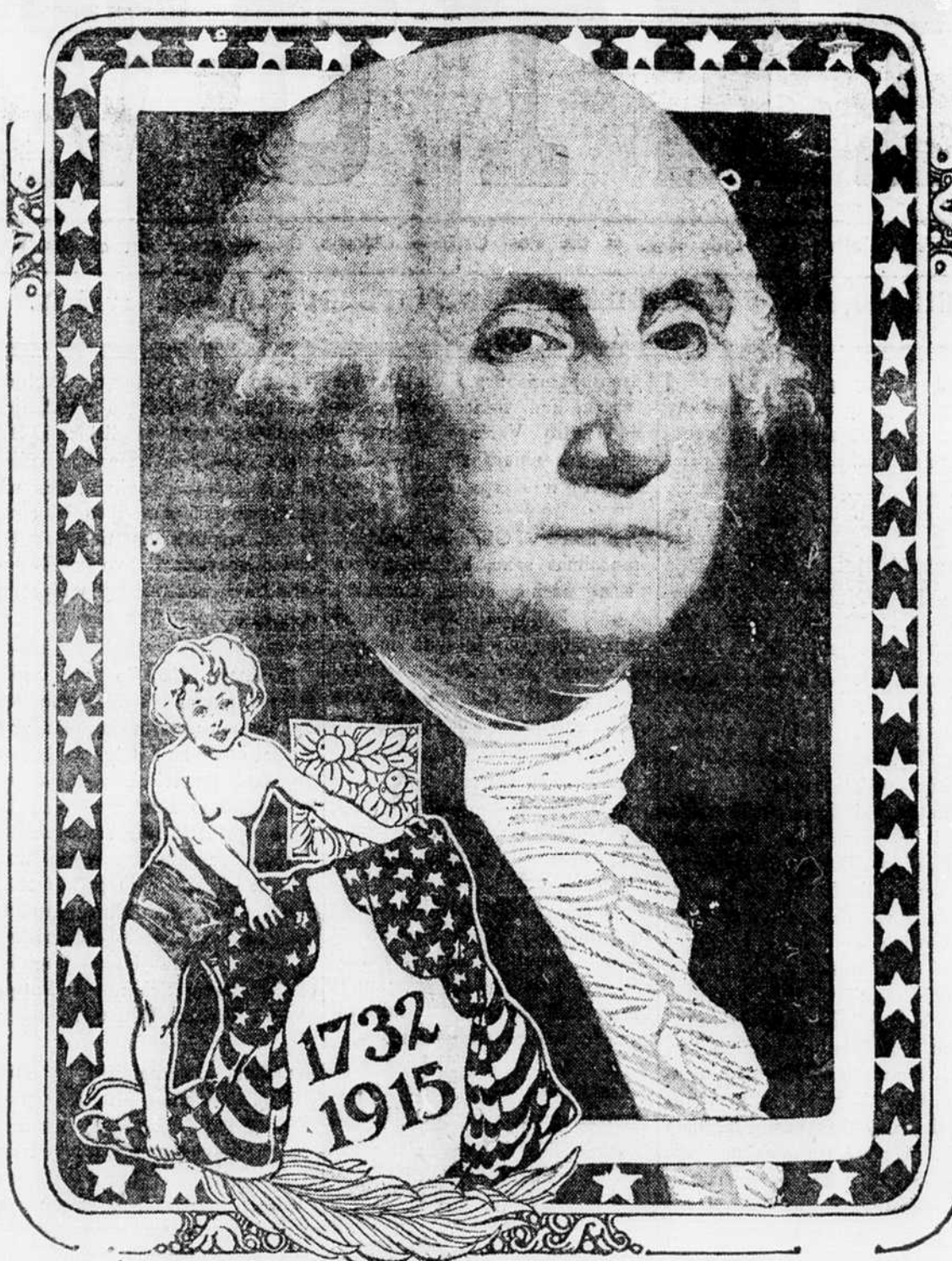
Rusijos izdo ministeris užtikrina, jog ir kareji pasibaigus, talkininkų rinkos bus uždarytos Vokietijos prekėms.

Berline suareštavo merginą Karoliną Wilson, amerikone iš Ververby, Mass., laikraščio Chicago Tribune korespondentę, už neprielankias vokiečiams korespondencijas.

Sulgy popiežiaus patarimų, Vokietija su Anglija apsikeitė nelaisvais: su 146 anglų paleista 107 vokiečius.

Vokiškas komendantas mieste Brugges, Belgijoje, priakė svetimų kraštų konsuliams nuo jų biurų prašalinti svetimas vėliavas ir ženklus, o kad jie tai padaryti atsisakė, jis prisakė savo kareiviams visus konsulių ženklus nuplėsti. Prieš tai konsuliai, tame ir turkiškas, pakėlė smarkų protestą, nes tai daryti komendantas neturi tiesos.

Anglijos lordų vadovas, lordas Beresford reikalauja, kad tuos priešus karė, kurie užpuola civilisčių gyventojus nefaikyti karę vedančiais, bet pagautus karti kaipo žmogžudžius. Jis mano taip apie vokiškus orlaivinius, metančius bombas ir atvirus miestus ir igulas povandeninių laivų, skandinančių pirklių laivus su jų igulomis,

JURGIS WASHINGTON.

Pirmasai Suv. Valstijų prezidentas. Vasario 22 d. jo gimimo diena. Jurgis Washington gimė 1732 metuose.

Vokietijos valdžiai tarnaujantis laikraštis Koelnische Zeitung patalpino, matyt valdžios atsiųstą, straipsnį, kuriame gaidina, kad jeigu Anglija sulauks Vokietijon maisto privežimą, tai tą skaudžiausiai pajus esanti vokiečių nelaisvė angliai, belgai, francuzai ir rusai, taipgi gyven-tojai vokiečių užimtu Belgijos ir Prancūzijos apskrity, nes jie maisto negaus.

Italija uždraudė visai sveturi gabenti kokį nors maistą, išėjus vaisius ir daržoves.

Vasario 9 d. Rusijos duma turėjo pirmą savo posėdį, nuo jo uždarymo lapkričio 9 d. Duma davė tiesą laike karės valdžiai griebtis tokių priemonių, kokios jai pasirodys reikalingos.

Vienas iš vokiškų Zeppelino orlaivių nupuolė į jures prie Danijos krantų ir su visa igula nuskendo.

Lenkijoje, kraštuose vokiečių užimtuose, apsirėškė cholera. Sulaikymui jos besiplatinimo vokiečiai degina visus kaimus, kur tik ji pasirodo ir žmonės lieka be pastogės. Už mažiausią pasipriešinimą vokiečių padavadijimams siūnia žmones 10 metų į Vokietijos kalėjimus.

Rusijos duma paskutiniame susirinkime pastatė valdžiai tulus reikalavimus reformų. Ji reikalauja panaikinti visų piliečių tiesių apbrėžiamų dėl jų tikėjimo ar tautystės ir išplatinimo žmonių tiesių abelnai.

Vokietijos socialistų atstovai, ypač jų vadovas Liebknecht, parlamente reikalavo karės užbaigimo, nors ministrai ir stengėsi užtikrinti, kad Vokietija visus jos priešus ant kelių klupdys. Dėl socialistų pasipriešinimo biudžeto sumanymas turėjo eiti komisijon, netapo išsakyti.

Iš Vokietijos valdžios raportų išpuola, kad dabartinė karė žuvo labai daug vokiečių užmuštais, sužeistais ir nelaisvėn paliktai. Kadangi ant vieno užmušto išpuola paprastai 7 sužeisti, tai vokiečių nuostolius žinotai apskaito ant 1,750,000 kareivių. Skaitant taip jau austrų nuostolius, išpuls 1,500,000 kareivių. Tokiu būdu nuostoliai abiejų kraštų siekia 3,250,000 kareivių. Tame bus 400,000 mirusių nuo žaidų, o iš likusių tik

pusė galės vėl į mušius traukti. Vokiečių nelaisvių Rusijoje ir Prancūzijoje yra 600,000.

Aukšinių pinigų gruodžio pabaigoje Vokietija turėjo \$626,000,000, ko gali užtekti tik iki liepos mėnesio. Kasdieną vokiečiai žudo po 10,000 kareivių ir \$13,000,000, o Austrija nedaug mažiau. Talkininkai gi turi aukso už \$2,259,000,000, o žmonių gali pastatyti 1,000,000 daugiau negu Vokietija ir Austrija. Vokiečiai iki šiol nuzudė jau 38% savo kareivių.

Ryme atsibuvo rinkimai jezuitų ordeno generolo arba perdetinio visų jezuitų pasaulyje. Jų generolas po popiežiaus užima pirmą vietą bažnytinėje hierarchijoje ir per tai turi labai didelę įtaką visuose kraštuose ne tik bažnyčios reikaluose, bet ir politikoje. Jezuitai generolus renka visam amžiui. Dabar išrinko lenką kun. Vladislovą Leduchowskį; pirmą jezuitų generolą, arba, kaip jį vadina, "juoduojų popiežių" buvo vokiečių kun. Francisks Ksaveras Wernz. Jis mirė rugpjūčio mėnesį perėitų metų. Leduchowski pirmą buvo generolo asistentu Vokietijoje. Naujasis jezuitų generolas gimęs yra 1866 metuose. Į jezuitų zonką jis įstojo 1889 metuose, o kunigu tapo 1902 metuose.

Garsus Meksiko revoliucijonierių vadovas, buvęs plėšikas, generolas Francisco Pancho Villia, apsigarsino prezidentu ir savo sostinę uždėjo mieste Chihuahua. Dabar Meksikoje yra nekele prezidentai, ir jie vienas su kitu nesutinka. Villa sutvėrė savo valdžią ir išsirikio sau ministriją. Carranzos kariūnė tapo sumušta prie Monterey, o Zapata apstojo krašto sostinę, miestą Meksiko, ir stengiasi jį apvaldyti. Villa pradėjo veržti svarbių miestą Guadalajara, kurį laiko Carranzos kariūnė.

Pietinėje Afrikoje, norėdamas vokiečiams patarnauti, sukėlė prieš Anglijos valdžią boerų dalį, pulkininkas Maritz pralošęs mušį, pabėgo į vokiečių valdybą, bet ten tapo suimtas ir vokiečių sušaudytas. Ne kaip mat savo tarnams vokiečiai atlygina.

Specialistas, vulkanų žinovas ir tyrinėtojas F. Porel pranešauja vėl labai svarbius vul-

kano Etnos (Italijoje) išstveržimus, ir tai neužilgo.

Vokietijos valdžia karės reikalams vėl užtraukia paskolą \$1,250,000,000.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS WATERBURY, CONN.

Muzikos dirvoje. Nepersenai čia susitvėrė muzikālė Lietuvių Tautiško Bono draugija iš 35 narių. Draugijos tikslu yra lavinti narius muzikoje bei dailėje. Draugija rengs koncertus su prkalbomis jaunimui. Dar neseni yra tie laikai, kuomet apie grynai lietuvių beną negalima buvo nei užsiminti. Buvo ankščiaus bandyta suorganizuoti tokį beną, bet viskas nuėjo niekais. Laikui bėgant, lietuviško beno idėja, taip nepasiekminga iš pradžių, matomai, prigijo, ir dabar yra visai kitaip, negu kad ankščiaus. Bono nariai jau mokinais ir, kaip tikimasi, ne užilgo galės patiekti koncertą waterburiečiams. Dar 1901 m. Liet. Sunų Dr-ja buvo įsteigusi beną vien iš lietuvių. Tas benas ilgai nei išsikirstė. Palikę keli nariai atpiko ir L. S. Dr-jos instrumentus ir dabar tais instrumentais gali uždyką naudotis lietuvi, norinti išmokyti grajinti. Tikimasi, kad dr-jai gerai eis ir kad vietos lietuvių savo priejau, la parodysi, jog toksai gražus dalykas, kaip savas benas, čia yra reikalingas ir branginamas.

J. Juozelaitis.
L. T. B. D. org.

Koncertas. Apie vienas prakalbas. Vasario 7 d. šv. Juozapo choros, po p. J. Kovo vadovyste, surengė koncertą, kuriame dalyvavo suvirš 70 asmenų. Visas pelnas skiriamas vietinei šv. Juozapo lietuvių mokyklai. Pradedant vakarą, vietinis klebonas, kun. P. Saurasaitis išdėstė programą, sulgy kurio toliaus ejo dainos. Laikė pertraukų kun. P. Saurasaitis kalbėjo, ragindamas vietinius lietuvius prie apsvietos ir mokslo. Jisai pagyrė dainininkus ir pasakė kelis žodžius apie vietinę mokyklą, kurioje dabar esą jau virš šešių šimtų vaikų, ir sakė, kad busią galima įvesti ir amatų skyrių toje pačioje mokykloje. Publikos buvo pilna svetein; žmonės pagirtinai ramiai užsilai-

ke. Ta pačia dieną buvo parengtos prakalbos. Pagarsinimuose buvo pranešta, kad dalyvaus "V. Liet." redaktorius, p. J. O. Sirvydas, vėlonis kun. J. Žebrys iš New Britain, Conn., kurisai praeitos savaitės pradžioje buvo nužudytas pas save namie. Trečią pagarsintu kalbėtojum buvo p. Bagočius. Greitai po šio pagarsinimo pasirodė ir antri plakatai, kuriuose buvo vėlonio kun. Žebrio straipsnelis, pranešantis, kad vėlonis kunigas neturįs nieko bendro su rengiamomis prakalbomis ir kad pirmieji plakatai buvę vien tik "žmonių mulkinimas". Žmonės, persitikinę, kad nebus kalbėtojų, apart vieno Bagočiaus, nustojo noro eiti prakalboms.

IS BROOKLYN, N. Y.
"Birutė" scenoje. Vasario 6 d. McCaddin Memorial sveteinėje muzikos bei dramos draugija "Harmonija" statė scenoje M. Petrausko operetę "Birutę". Nors šioji operetė jau buvo trečią syk statoma Brooklyne, vienok publikos prisirinko artipilnė ruiminga salė. Vaidinimas nusisekė neblogai. Svarbesnes roles turėjo šie: Birutė — p-lė E. Kanceriūtė, Zundsteinas — p. K. Kriaučiūnas, Birutės broliai pp. Vainekis ir Ananavičia, Lizdeika — p. A. Staniškis, Vaidelytės — p-lės O. Bučinskaitė ir M. Česluskaitė, Krivė — P. Norvydas. Visi atliko roles ir muzikālę dalį labai gerai, išimant p. Anavičį ir p-lę Česluskaitę kurie, dainuodami augščiaus negu reikia, įvedė chorą disonansan. Pajūmėtinai gerai vaidino ir dainavo p-lė E. Kanceriūtė — Birutės rolėje, ir K. Kriaučiūnas — Zundsteino rolėje. Šiuodu aktorin, "okiamė vaidinime nedalyvautų, visada gerai pasijūmi.

Režisierium operetės buvo P. Bukšnaitis ir dirigentu K. Strumskis. Užbaigus perstatymą buvo šokiai.
Ten buvę.
IS SOUTH PARK, PA.
Lietuviai. Darbai. Lietuvių čia yra nemažas būrelis: apie 50 šeimynų. Sutikime negyvena. Dažnai ir peštynių pasitaiko. Iš drjų čia yra dr-štė šv. Juozapo ir S. L. A. kuopa. Prie jų priklauso tikait nedidelis būrelis. Laikraščių pareina mažai.
Šiuom tarpu darbai labai prastai eina. Dirbama po 2—3 dienas į savaitę. Pribuvusiam iš kitur darbas gauti labai sunku.
Jurgis Padziunas.
IS E. ST. LOUIS, ILL.
Paprotiai. Lietuvių čionai nemažas būrelis. Yra kelios draugijos ir Lietuviškas Klubas, kuris turi savo sveteinę. Vasario 7 d. Klubas turėjo parengę šokių vakarą. Čanga uždėk (mat, pelnas pasidaro iš gerimų). Ačiū svaigalams, baliuje buvo tokių reginių, kokių šiek-tiek geresnės draugijoje vargu galima būtų užtikti. Štai vienas sveteinėje vaikščioja, kabinėjasi prie merginų, kad neina su juom šokti. Tasai pats nusigėrėlis ir dar vienas jo draugas mėnina perskirti bešokančias merginas. Merginos, matomai, nenorėjo su jais užsidėti. Tuomet abudu sužadėję, norinti išmokyti grajinti. Tikimasi, kad dr-jai gerai eis ir kad vietos lietuvių savo priejau, la parodysi, jog toksai gražus dalykas, kaip savas benas, čia yra reikalingas ir branginamas.

J. Juozelaitis.
L. T. B. D. org.

Koncertas. Apie vienas prakalbas. Vasario 7 d. šv. Juozapo choros, po p. J. Kovo vadovyste, surengė koncertą, kuriame dalyvavo suvirš 70 asmenų. Visas pelnas skiriamas vietinei šv. Juozapo lietuvių mokyklai. Pradedant vakarą, vietinis klebonas, kun. P. Saurasaitis išdėstė programą, sulgy kurio toliaus ejo dainos. Laikė pertraukų kun. P. Saurasaitis kalbėjo, ragindamas vietinius lietuvius prie apsvietos ir mokslo. Jisai pagyrė dainininkus ir pasakė kelis žodžius apie vietinę mokyklą, kurioje dabar esą jau virš šešių šimtų vaikų, ir sakė, kad busią galima įvesti ir amatų skyrių toje pačioje mokykloje. Publikos buvo pilna svetein; žmonės pagirtinai ramiai užsilai-

ke. Nuo Redakcijos. Šisai raštelis pirmiau turėjo tilpti laikraštyje, bet per neapsižūrėjimą buvo padėtas į šalį. Pavėlavimas yra mūsų kaltė, už kurią čia labai atsiprašome. Prisiustuosius \$46.00 "Lietuva" priėmė ir drauge su kitomis aukomis jau pasiuntė Liet. Geleb. Fondan.
IS MELROSE PARK, ILL.
Prakalbos. Vasario 7 d. N. Vaidelio sveteinėje buvo prakalbos. Buvo pakviesta keletas kalbėtojų, tačiau iš visų kviestųjų atvyko tikait kun. F. Kemešis. Jisai kalbėjo apie katalikišką jaunimo apšvietą ir ragino jaunimą šviestis, skaityti katalikišką spaudą. Toliaus, pakalbėjęs apie šelpimą nukentėjusiu nuo karės Lietuvoje, kun. F. Kemešis perėjo prie reikalingumo prigulėti prie draugijų ir ragino susitelkti apie "Vyčių" organizaciją. Po prakalbai susitvėrė nauja "Vyčių" kuopa iš 21 nario. Jaunimo prakalbose buvo keli dešimčiai. Susirinkime surinkta \$5.00, ir p. A. Janca davė \$10.00 knygyno reikalams.
P. Valuckas.
IS ZANESVILLE, OHIO.
Lietuviai. Darbai. Lietuvių čia randasi apie 11 šeimynų ir apie tris syk tiek pavienių. Apie penketas lietuvių turi nuosavius namus. Iš draugijų čia yra S. L. A. kuopa, susitvėrusi gruodžio 14 d. 1913 m. Kuopa gražiai laikosi, kaip sakoma, "ant kojų jau pastatyta", turį šiek-tiek pinigų ir šiaip turto. Pastebėtina tikait tas, kad mažai žmonių priklauso prie kuopos. Tai yra nesuprantamas apsiereiskimas, kadangi S. L. A. yra tvirtčiausia ir pasekmingiausia Amerikos lietuvių organizacija, kuri šimtams savo narių suteikia pagalbą didžioje nelaimėje. Jeigu S. L. A. klestės, pasekmingai gyvuos, tai bus užtikrintas ir mūsų, Amerikos lietuvių, gyvenimas. Tikimasi, kad vietos lietuvių supras šios organizacijos naudingumą ir daugiau atydos atkreips į veikimą jos kuopų.
Darbai čia tuom tarpu sumazėjo. Be darbo žmonių randasi daug. Iš kitur pribuvusiam darbas tiesiog negalima gauti, nes vietiniai darbininkai neturi ir negali darbo gauti.
Gerai žinąs.

IS ENGLEWOOD, ILL.

Naudai nukentėjusiu nuo karės. Vasario 7 d. vietinių draugijų komitetas, kurisai yra susitvėręs rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje, parengė vakarą. Programas buvo įvairūs ir susidėjo iš prakalbų, deklamacijų, dainų ir vaidinimo. Programas buvo pradedtas lietuvių tautiniu hymnu, kurį sudainavo visa publika, pritarė p. R. Bigelukiui smuiku ir p-lėi V. Bigelutei pianu. Kalbėtojum buvo p. J. A. Chmieliauskas, "Lietuvos" redakcijos narys. Kalbėta apie šelpimą nukentėjusiu nuo karės ir esančiuosius fondus. Buvo nupeikti visi tie, kurie, agituodami už savo fondą, užsiūpudinėja ant kitų fondų ir stengiasi pakisti koją tų fondų darbininkams. Prakalbai pasibaigus vaidinta komedija "Apsiriko". Vaidintojai buvo šie asmenys: Siupinis — p. V. Janulis, Siupinienė — p. St. Marazienė, Veronika, daktara — p-lė K. Siurintė, Bogumila — p-lė E. Orentaitė, Juozas — p. Krasauskas, Levikė — p-lė B. Daminaitė, vargonininkas — p. St. Kriusai, Abelai, vaidinimas pavyko. Ypač gerai vaidino p. V. Janulis, iš kurio, matomai, galima būtų susilaukti neblogų vaidintojų. Pavykusį kunigo sesers-gospadinės tipą suteikė p-lė Orentaitė. Deklamacijose geriausiai pasižymėjo p-lė J. Urbutė V. Kudirkos eilėmis "Ne tas yra didis". Apart jos, buvo eilė kitų deklamatorių. Programo pabaigoje p-lė M. Radzevičiūtė patiekė publikai dainą. Vakarą buvo gedulingas, ir todėl šokių neregota. Svaigiančių gerimų nebuvo. Publika, kurios būta apie 200 žm., užsilaukė gražiai. Iš vakaro, kaip tikimasi, liks nemažai ir pelno nuo karės nukentėjusiems, kurių naudai šisai vakaras ruošta. Pereita per sveteinę ir aukų surinkta \$13.20.
Englewodečiai, abelnai, uoliai darbuojasi aukų rinkime. Kiek teko girdėti nuo sujungtojo dr-jų komiteto narių, aukų surinkta

J. H. Alikonis.
Sv. Jurgio K. dr-jos sek.

\$229.26. Priegiam dar šv. Augustino vyksupo dr-ja turi iš savo izdo paskyrusi \$15.00. Tačiauš tuom, kas surinkta, nemanoma pasiskirstinti ir žadama toliaus uoliai darbuotis, kad sumažėtų vargas, bėdos ir šaltis, kuriuos kenčia Lietuvoje mūsų broliai.

S. L. A. 182 kuopa rengia vakarą vasario 28 d. Programas žada susidėti iš prakalbų, vaidinimo ir deklamacijų. Visas pelnas skiriamas nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Garbė, englewoodiečiams už darbštumą.

IS AMSTERDAM, N. Y.

Nukentėjusiems nuo karės. Vasario 6 ir 7 d. Lietuvos Sunų ir Dukterų dr-ja parengė porą vakarų. Vasario 6 d. buvo parengtas vien baltus. Svaigali visiška nebuvo. Jaukimas gražiai ir smagi pasirokė. Laikė šokių pertraukos p. M. Kerbelis, dr-jos pirminkas, išaiškino dr-jos tikslą ir padėkavojo jaunimui už atsilankymą. Žmonių buvo beveik pilna svetainė. Pelnas skiriama naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje.

Vasario 7 d. bažnytinėje svetainėje vaidinta penkiaveiksmė tragedija „Jono Sirdis“. Prieš pradėsiant vaidinti, vietinis klebonas, kun. J. Zidaravičius, paaiškino publikai dramos turinį, kad žiūrėtojai geriau suprastų vaidinimą. Patsai vaidinimas gerai pavyko. Vaidintojai buvo sekanti asmenys: Jonas—p. M. Kazelis, Agnė—p. lė. Dovmančiūtė, Adomas—p. S. Kerbelis, Petronė—p. lė. O. Juozapaitė, Jūzė—p. lė. S. Vasilaiškaitė, Laurukas—p. V. Baziliauskas, Vincas—p. V. Daučiūnas, Nagas—p. J. Uršelis, Spirgevičius—p. K. Baltuska, vaitas—p. A. Petrila, raštininkas—p. Domantas. Apart to, buvo padėkiamuota keletas eilių. Deklamavo p. lė. B. Vidikešius, S. Rensevičiūtė ir S. Vasilaiškaitė. Vakaro pelnas skiriamas karės kankinių naudai. Žmonių buvo apie keturi šimtai. Visi užsilakė ramiai.

V. S. D.

CLEVELAND, OHIO.

Kaip galima garsinti. Čia šv. Jurgio parapijoje nevalia dalinti apgarsinimų (plakaty) be tam tikrų uniformų. Ant jų uniformų kepurių apvedžiota tamsiai mėlyna juostelė su šv. Jurgio parapijos raidėmis. Raidės auksuotos. Tų uniformų nešiotojai savo išvaizda yra panašūs į tikrus lietuviškus „saleveišius“. Tas uniformas esą galima gauti uždyk bažnytinėms, draugystėms. O biznieriui, jei nori dalinti apgarsinimus, turį užmokėti. Kitaip nevalia.

Tas pats.

IS KENOSHA, WIS.

Rengiasi prie „Lietuvių Dienos“. Čionai rengiamasi apvieskinti „Lietuvių Dieną“, kuri, kaip girdėti, parankumo dėlei perkeliama iš kovo 4 dienos į 7 d. Žadama rengti prakalbos, kuriose būtų vengiama kurios nors sriovės užgauliojimo.

Victinis.

POLEMIKA.

Nuo Redakcijos. Žemiaus esančio rastišo autorius praneša, kad jisai buvo pasiuntęs savo raštelį „Draugui“, kuriame tilpus pirmam stripsniui, po teisybės, turėtų tilpti ir atsakymai į jį, tačiau „Draugo“ redakcija atsisakiusi talpinti raštelį. Prašome tolimesnių polemikų per „Lietuvą“ nevėsti.

„Draugo“ 2 numerį p. Žemutis, tasydamas mano korespondenciją, išvadinio mane „Absurdu“, ty, kvailiu, ir prirašė eilę klasių, į kuriuos priverstas esu atsakyti. Visų pirmu p. Žemutis rašė, kad aš savo korespondencijoje rašiau, jog, išskyrus p. V. Greičių ir J. Klimavičių, visi lyg būtų menkos vertės gyvūnai. Aš savo korespondencijoje panašiai nerasiau, ir omenyje neturėjau, o vien tik pažymėjau, kad, išskyrus p. V. Greičių ir J. Klimavičių, daugelis inteligentų Clevelande nėra.

Apie Kun. J. Žebrio Užmušimą.

Šiame „Lietuvos“ numerį paduodame daugiau žinių apie užmušimą New Britain, Conn., lietuvių klebono, drauge su kuriuom žuvo ir jojo šeimininkė Jieva Gilman (Gilmonaitė). Vėliau atėjusios žinios išdailios pataiso pirmtuosius pranešimus, kuriuose vietos kitoje smulkmenoje prasiplėnkta su tiesa. Kol kas visa ši dviguba žmogžudystė yra apklomta stora paslapties akraiste. Ne-

rės. Paprastai tai būva žmonės, išrinkti iš tų pačių draugijų arba savanoriškai pasisventę. Pagirtinas tai darbas, bet jisai nieko neturi su aptariamuoju klausimu. Jeigu gi p. Žemutis randa daugiau Clevelande inteligentų, kodėl jų nepažymėjo? Toliaus rašo, kas sušelpė Mokslo Draugijai Vilniuje ir Tautiška Namą Vilniuje? Čia p. Žemutis suklydo. Jokių Tautišky Namų Vilniuje nėra, o atsilankiusieji iš Lietuvos, kaip kun. Olšauskas, „Saulės“ dr-jos pirmininkas, ir kun. J. Tumas, rinko aukas „Saulės“ namams Kaune, o ne Tautos Namui Vilniuje, ir juos sušelpė ne p. Žemutis, ne aš, ne clevelandiečiai ir ne inteligentai, bet visi Amerikos lietuviai. (Gerbiamas rašytojas turi klaidą. Sumanytiems Liet. M. ir D. Dr-ju, arba Tautos Namams Vilniuje aukas rinko Dr. J. Basanavičius ir p. M. Yčas, ir aukų buvo surinkta net daugiau, negu „Saulės“ namams. Red.).

Draugijas organizuoja ypatingas, kurios supranta draugijų reikalingumą ir naudingumą ir tokias ypatingas galima vadinti uoliais darbininkais, bet ne inteligentais. Toliaus, kam gi p. Žemutis sumazino skaičių lietuvių Clevelande? 1910 m. surašius, rasta daugiau 4000, o juk ši diena, sulgys statistikos, skaitome apie 8,000—10,000.

Matyt, p. Žemutis labai užsiskarsčias, skaitydams mano korespondenciją, jeigu rado, jog kreditą atidaviau vien „Mirtos“ draugijai ir C. L. T. Benui. Apie „Mirtos“ draugiją visai nebuvau nieko rašęs. Susipratęs jaunimą yra sutraukusi L. T. Ch. dr-ja. Tvirtinimas, kad pirmutinę rolę lošia L. T. Ch. dr-ja yra ne pasigirčiū, bet tikra tiesa, ką liudija ir šie faktai. Kuomet susitvėrė ši draugija, choro vedėjum buvo p. S. K., kuriam per dvejus metus lavinant chorą, pastaraisi galėjo sudainuoti dvi-treis menkutes dainas. Tai liudija ir tie patys dainininkai. Bet kuomet sugrįžęs iš Valparaiso universiteto p. V. A. Greičius paėmė reikalą į savo rankas, choras pakilo kaip ant mielių ir įgijo vardą. Iškart mokino menkutes dainas, paskui kas kartą sunkesnes, o šįdien dačo iki to, kad dainuoja tokius didelius muzikalius veikalus, kaip „Gamtą“ ir oratorijas „Creation“, „Viltis“ ir italų operos ir kitus veikalus, kuriuos tik gali dainuoti gerai išlavinti dainininkai. Kuomet p. V. Greičius pradėjo darbuotis, radosi ir solisčių, kaip p. n. S. Greičienė p. lė. B. Bagdžiūnaitė ir p. lė. V. Ignatavičiūtė. Dažnai dabar tenka išgirsti ir duetų, kaip vyrų, taip ir merginų, o pastaruoju laikui iš to paties choro susidarė iš vyrų „Kanklių“ kvartetas, kuris jau lavinasi.

Beje, dar p. Žem. pakelia į garbę p. Simoną Kimutį, kaip to draugijos organizatorių. O kur gi dar pp. J. Uršaitis, A. Muliulis, J. Juraitis ir P. Šukys? Taigi, p. Žemutis, taisydamas mano korespondenciją, daugiau pridirbo klaidų, negu pataisė. Atsakydamas p. Žemutiniui, polemiku vesti nemanau.

Aukštaitis.

MAŽ. LIETUVOS VEIKĖJAI.

„Naujoji Lietuviška Ceitunga“ praneša apie p. J. Vanagaitį, gerai pažįstamą ir Amerikos lietuviams. Pranešama, kad jį kiek laiko buvo paprastu kareiviu, o dabar išsitarnavęs į feldfėbelius ir užpikrinėja kariūmenę maista.

Vidunas, kiek galima buvo sušprasti iš pranešimų, nėra kariūmenėje ir gal Tilžėje gyvena. Dr. Gaigalaitis gyvena Maž. Lietuvoje. Steputaitis tarnauja kariūmenėje. Jankus pateko rusų nelaisvėn. Kaip su kitais—nežinia.

GERMAN RED CROSS MEMBERS and THEIR RED CROSS DOGS

RAUDONOJO KRYŽIAUS ŠUNIS.

Pasekmingesniai sužeistųjų kareivių sujėsiojimui, vokiečių Raudonasis Kryžius vartoja tam tikrai lavintus šunis. Apačioje parodyta vienas tokių šunų darbe.

žinia, kas yra kaltininkai, nei kam buvo priežastis, privedusi prie tokios kruvinos užbaigos. Policija uoliai jiesko kaltininkų.

Žemiaus paduodama žinios iš vietos anglų laikraščių iškarpy, kurias teikėsi pristyti skaitytojais.

Pracitos savaitės ir utarninko ryte vietos klebonijoje pirmame angste, „parloryje“, buvo rastas kun. Žebrio lavonas, gulintis ant grindų. Radus lavoną, buvo pastebėtos dvi kulkų žaizdos krutinėje. Medikališka revizija, padaryta to paties utarninko vakare priežiūroje Dr. Philip Bunce iš Hartfordo, parodė, kad per vėlionio kunigo kūną perėjo 4 kulkos, iš kurių kiekviena padarė mirtiną žaizdą. Viena kulka nulaizė šonkaulį ir nuėjo į vidurius; antra kulka užkliudė širdį ir įsėdė nugaroje; trečia nuslinko žemyn ir permušė jaknas; ketvirta nuėjo kunan netoli krutinės. Lavonas pjaustytas paviršutiniai ir nei vienos kulkos nesurasta.

Jievos Gilmonaitės lavonas buvo rastas antrame angste mažame kambaryje prie stulpo. Lavonas buvo pasmaugtas virve ir su žaizda rankoje. Išpradžių buvo manyta, kad tai kulkos žaizda, bet medikališkoji revizija parodė, akd žaizda galėjo būti padaryta dideliu geležiniu virbalu ledo skaldymui; toksai virbalas kaip sykis rasta netoli lavono. Pėdsakai rodo, kad velionė stengėsi ištrukti iš žmogžudžių rankų ir mėgino pasislėpti pastogės kambaryje. Piktadariai tačiau įsilaužė į kambarį, parvertė šeimininkę ir ją užsmaugė virvagaliu. Kam ir kokiū būdu padaryta žaizda rankoje—tai liekasi kol-kas neišrūši klausimui, kaip ir daugelis kitų šios bailsios žmogžudystės paslapčių.

Vaikai ir Mokytoja Pirmi Patėmimo Nelaimė.

Kuomet rasta klebonijoj apie pusiau dešimtą iš ryto utarninkas lavonus, kunai jau buvo šalti ir sustingę. Menama, kad šita dviguba žmogžudystė tapo atliktą kada-nors prieš pusianuaktį. Pirmu sykiu pastebėta apie tai, kuomet iš ryto parapijinės mokyklos mokytoja p. lė. Ona Gulanskaitė rado mokyklos duris uždaromas. Ji nuėjo į kleboniją gauti raktą, bet negalėjo nieko prisieškauti. Pagalios ji pasikvietė vaikiuką iš mokyklos, Juozą Saroniuką, ir įleido jį vidun per beizmento langą. Jis rado kunigo lavoną knygyne. Išsiganęs vaikas, rėkdamas, pranešė apie tai mokytojais.

Tuom pačiu laiku Mrs. F. Šneiderienė, gyvenanti sekan-

čiam už klebonijos namo, išbėgo laukan ir pašaukė policmoną H. C. Lyon. Lyon užtelefonavo policijos viršininkui Rawlings, kuris skubiai pribuvo į nelaimės vietą. Policmonai rado Gilmonaitę viršutiniame kambaryje pasmaugtą; jos visas veidas buvo nuo smaugimo pajudęs.

Visas namas buvo didelė bet tvarkė. Kunigo „deskas“ ofise-knygyne buvo išverstas ir šepa kuknė, kur buvo laikomi smulkūs kukniniai pinigai, taipgi buvo išversta. Policija rado šepoj du centus.

Kun. Žebrys ir gaspadinė—abu du buvo apsirengę, kas parodo, kad jie dar nebuvo sugulę ir kad žmogžudystė tapo padaryta iš vakaro.

Žmogžudystės Priežastis.

Smuku kol-kas pasakyti, kuom vadovavosi užmušėjai šioje dviguboj žmogžudystėje. Yra keletas spėjimų. Kuris iš jų teisinas ir ar yra tarpe jų teisinasai spėjimas—rasi, parodys tyrinėjimo pasekmės.

Apie užmušimą dėlei asmeniškio keršto sunku manyti, kadangi kun. Žebrys, sulgys pranešimų, neturėjęs asmeniškų priešių ir su visais gyvenęs taikoje. Klebonijos namai buvo rasti iškrėsti, viskas pervartyta. Tas duoda policijai pamatą manyti, kad užmušėjų gal ir norėta pasipinigauti.

I užmušystę dėlei pasipinigavimo rodo dar ir kitos aplinkybės. Apie tris metus atgalios kun. Žebrys buvo prisistatęs iš New Yorko anonimiškas (be parašo) laiškas, kuriame reikalauja, kad kunigas tam tikroje vietoje prie geležinkelio padėtų \$5,000. Neatkreipus vėlionio kunigui jokios atydos į pirmą laišką, buvo prisistatęs antras, grąsinas mirtimi, jeigu reikalavimas būtų neįpildytas. Kun. Žebrys atidavė laišką poliiojai ir apie visą reikalą pranešė iš sakyklos parapijai. Atsitikimas su grąsinančiais laiškais, kiek žinoma, tuom ir užsibaigė. Ar tie laiški turi koki nors sąryšį su dabar ištikusia nelaimė—tai yra vienas iš neišrūtiųjų klausimų.

Paslapties Rukuose.

Rašoma, kad nedėdienio vakare prieš nelaimę dvi nežinomos ypatingos atsilankė pas kun. Ambotą, Hartford, Conn., po kam kun. Ambota tuojaus išvažiavęs pas kun. Žebri. Utarninke išgirdęs apie nelaimę, kun. Ambota vėl skubiai išvažiavo į New Britain, vėlionio parapiją.

Sužinota, kad panedėlio vakare, apie pusiau vienuoliktą, du gerai apsirengę vyrai užskambino prie klebonijos durų. Kun. Žebrys, sakoma, priėjo prie langų ir, iškišęs galvą, pasiklausė, ko jie nori. Tie buk atsakė, kad jie atėjo šliubą imti, bet kuomet kunigas paklausė, kur yra jų merginos, tai tie negalėjo duoti užganėdinančio atsakymo. Kunigas todėl liepė jiems grįžti ir ateiti su merginomis. Jis jų nesisleido klebonijon.

Apie 11 val. vakare—rašo „Wat Rep.“—kunigas liko pasauktas pas ligonį į tulo Kanapkos namus prie 44 Williams st., kur motina, esanti palage, buvo įtvojingame padėjime. Siems žmonėms jis pasakė apie atsilankymą viršimipetų dviejų vyrų. Jis pas Kanapką pasakė, kad patirodymas tų dviejų nepažįstamų vyrų ir jų nepaprastas elgimasis pradėjo jį rūpinti. Kun. Žebrys buk pasakęs, kad panašus atsitikimas jau antru sykiu atkartoja ir kad apie dvi savaites atgal koks tai vyras ir-gi atėjo su koku tai navatnu reikalu, bet jis jo klebonijon neleido. Du vyrai, kurie vakar pas jį atsilankė,—sakė kun. Žebrys,—tūrėjo blizgančius žiedus ant rankų.

Surasta taipgi moteris, kuri pranešė, kad ji, eidama namo, matė kunigo iškištą per langą galvą, kuomet jis kalbėjosi su dviem vyrais. Tas stipriai patvirtina kun. Žebrio pasakojimą Kanapkos namuose.

Iš to išvedama, kad užmušėjai laukė, kad kunigas nuo ligonio pargrįs, arba kad juos įsileido gaspadinė, kuomet kunigas buvo išėjęs. Kaip ten nebūtu, aišku, kad jie neįsilaužė klebonijon, nes durų užraktai buvo neišlaužti ir langai neišdaužyti.

Dar pranešama, kad Petras Griškonis, dirbantis prie 348 Park ave., ir gyvenantis prie 96 Seymour st., pranešė, kad, eidamas vidurnaktį Stanley gatve, matęs bažnyčios sklepe šviesą, ko tokiu laiku niekuomet pirmiaus nepastebėta.

Panėdėlyje kun. Žebrys sudėjo banke parapijos pinigų. Iš bankinės knygelės, rastos klebonijoje, matyt, kad velionis turėjo sudejęs New Britain Co. banke \$81.00.

Iš laikraščio „Waterbury Republican“ sužinoma, kad velionis, nors asmeniškai su niekuomu nesi-pyko, tačiau buvo nekokiūose santykiuose su socialistais, kurių tulas draugijas jisai kritikavęs. Bunant vėlionio Hartfordo tris metai at-

gal, latke vieno pamokslu prieš socializmą reikėję net išaukti policiją tvarkai palaikyti.

Dovanos už Piktadarių Sugavimą.

Pranešama, kad apielinkės lietuviai labai stjudinti kunigo Žebrio ir jo šeimininkės užmušimu. Buvęs S.I.A. išdininkas, p. Jonas Skritulskas, gerai žinomas tarp Amerikos lietuvių asmuo, anot „Hartford Times“, pasizadėjęs pats pirmas duoti šimtą dolerių kaipo dovaną už žmogžudžių išdavimą ir sugavimą. Ponas Skritulskas pasakęs, kad parapijonai mielai noru paskirti dovaną už žmogžudžių suėmimą.

Kun. Žebrio Gyvenimas.

Associated Press pirmas telegramas padarė keletą klaidų sulgys vėlionio amžiaus. Kun. Žebrys yra gimęs Lietuvoj vasario 16 d. 1860 m. Mokslą ėjo Sauliūose ir Kauno dvasioskio Seminarijoj, kur jį įšventino į kunigus Žemaičių vyskupas Paliūnionis lapkričio 24 d. 1884 m. Pirmą jo vietą buvo Akmenėj, Kauno gub.

Po kelių metų jis atvyko Amerikon ir tapo paskirtas į Shennandoah, Pa., o vėliau tapo perkeltas į Scranton, Pa. Gegužio 28 d. jis atvyko į Connecticut valstiją ir buvo pirmas lietuvių kunigas Hartfordo diocezijoj. Jam tapo pavesta Waterburio parapija.

Tarp kunigų jis buvo žinomas, kaipo „budavotajas“; budamas Amerikoj jis pastatė apie 4 bažnyčias. Po keturių metų klebonavimo Waterburij, jis tapo perkeltas į New Britain naujai susitvėrusią lietuvių parapiją; jam taipgi pavesta ir Hartfordo lietuvių parapija. Abiejose vietose jis pastatė bažnyčias, o New Britain'e tris metai atgal jis pradėjo statyti naują muringą bažnyčią, vieton senos medinės, iš kurios padarė mokyklą.

Laikraščiai praneša, kad kun. Žebrys kelis metus atiduodavo parapijos reikalus pusę savo metinės algos, kad atmokėjus parapijos skolas.

Apie penki metai atgal, kuomet bažnytinė valdžia išleido naujas tiesas visoj valstijoj, reikalaujama, kad visur būtų trys trustees'ai, nekurie parapijonai buvo neužganėdinti, nes iki tam laikui budavo 12 trustees'ų. Buvo, sakoma, neramumo parapijoj, bet vėliaus viskas nusiramino.

Gilmonaitė, sakoma, buvusi jo liminaitė ir buvo pas kun. Žebri apie 12 metų. Amžius jos paduodamas ne vienodai: vieni sako 37, kiti apie 40 metų, o trečiai—43 metai. Teisingiausias bus bene pirmutinis amžius. Ji atvyko sykiu su kun. Žebriu iš Waterburio, kur ji turėjo daug pažįstamų. Tarp pažįstamų ji, sakoma, turėjusi gerą vardą.

NAKTIES ATAKA.

Jeigu kas paklaustų gerai žinančio žmogaus, kas bus rytojauš diena, tai tasai, patraukęs pečiaus, atsakytų:

—Rytoj? Sunku žinoti... Galima spėti...

Man betariant šias eiles pustus, čiamie kunigaikščio V. kabinete langų stiklai drebėjo dreba nuo šuvių. Visą naktį užė armosos. Apie 10 valandą, po arbatos, aš išėjau senovės sodan. Už pustrėčio versto buvo girdėti beveikias vokiečių kulkasvaidis, kuris tuoj galima atskirti nuo rusiškojo, ir ėjo bailsiausia karės darbas. Trupę palaukus, išgirdau garsų šauksmą „ura“, kuris griausmu ėjo laukais.

Tenai, vadinasi, ėjo ataka. Ten ėjo bailsiausias karės darbas, kurį priengia artilerija.

Buvo žinoma, kad pas P. kaimą perėjo B. upę tris vokiečių korpusai. Jie ėjo po ugnimi ir, anot dalyvavusio tame mušyje, „ėjo per savuosius, kaip per tiltą“.

Tie korpusai, per pusę sumarė, susijungė su dalimis, kurios traukė nuo S. Man visai netikėtai pasitaikė būti toje vietoje, iš kur per verstą galėjau žiūrėti į įsiutusių vokiečių ataką, kurie stengte stengėsi išmūsti rusus iš svarbaus jiems punkto.

Klodami lavonais savo kelią, ne-teldami iš savo paprastai susi-paudusių kolonų ligi paskutinio žmogaus, vokiečiai veržėsi pirmyn. Dieną viskas, išėmus artileriją, nu-tila. Bet tai nereikia, kad apka-suose ramiai sėdi, ne—gana iš-kišti galvą, tuoj penkios-šešios kulkos nubaus už neatsargumą. Dieną miega, kas gali miegoti.

Sužeistieji laukia nakties, nes tada galima išlįsti ir nušlaužyti ligoninėn.

Prieš trejetą dienų (kare tai-pogi yra diena ir naktis, tik nie-kas nepaiso kelinta diena ir ko-kia) buvo viena nepaprasta naktis. Musiškaiai laukė atakos. Prieš ją, kaip paprastai, artilerija dirbo vi-są dieną. Vokiečių artileristai per porą valandų stengėsi apčiupti mu-sų batarėją ir štai „surado“. Tai buvo keturios kruvos buroky, api-bertų žemėmis. Penkias valandas vokiečiai mušė į tas kruvas. Žemės ir burokai lėkė augstyn. Ne-mačiau 300 šuvių paleista tosa kruvosna. Rusų batarėja netoli stovėjo kairėje pusėje ir gerai jau-tėsi, kaip aš pats mačiau. Saudy-mai ėjo tvarkiai, ramiai, kareiviai laiku valgė, o baterijos vadas pa-vašino mane arbata, kurią denš-čikas užvirino čia jau pas upel-tyti. Tiesa, kartais įsiutusi skevel-dra ir čia atlėkdavo, bet tai buvo tik tam, kad šiek-tiek pajudintų kareivių nervus, kurie čia-pat ru-kė mano jiems atvežtus papirusus.

Atėjo vakaras, užstojo naktis. Kai visai suteimo, priešinėko ap-kasose pasirodė viena po kitos visa eilė rakėtų visu frontu. Tai buvo, aiškus dalykas, ženklas čiti atakon. Iš mūs pusės pasipylė šautuvų šuviai. Kulkasvaidžiai tuo tarpu tylėjo, kad priešininkas ar-čiau prietų. Po kelių minučių atėjo apkasosna žvalgai ir patvirtino vokiečių ėjimą. Rakėtos ir armo-tų šuviai ėjo labyn. Rodėsi, ba-terija bailsiai berėkianti, o už pen-kių šimtų žingsnių eina vokiečių urmas. Vienas batalijono vadas, kurio pusėn buvo atkreipta smar-kiausia ugnis, nusimėtė iš čia tuo tarpu buvusį pašalietį žmogų an-trosios eilės apkasosna, kur buvo telefonas, sujungtas su pulko sta-bu—pareikalauti patroninių dvira-čių.

Žmogus šoko iš apkasos, atsigu-lė pilyu purvynan ir buikindamas kojomis išlindo iš ilgo urvo, kuris buvo pilnas šaudančių kareivių. Susilenkęs ir kelis kartus puolęs purvynan, žmogus nubėgo lauko tamsumon, kuri sušvisdavo užpa-kalyje sprogtančiomis rakėtomis ir nuolatiniams armotų šuviais. Lau-kas buvo šlapas, purvinas, žmo-gaus kojos slidavo į šonus, o bė-gti reikėjo kiek galima greičiau. Vieną kartą žmogus griuvo veidu purvynan užbėgęs lavoną.

Žmogus nubėgo toliau,—ir vos perėjo keletą žingsnių, nustvėrė jį bailsus sukury, metė žemėn, par-vertė kelis kartus kuliais. Tai ša-le praklė didžiųjų armotų šuvis, vadinamas „čemodanu“.

Žmogus išpildė, kas jam buvo pavesta, ir grįžo atgal. Priešais žybčiojo rakėtos. Barskėjo šautu-vai, o tuojau prisidėjo dar kulkas-vaidis, kuris tarskėjo kaip šuva-moji mašina.

Kai žmogus sugrįžo, kulkasvai-dis dirbo visomis pajėgomis, leis-damas per minutą šešis šimtus šu-vių. Armosos staugte staugė. Taip tęsėsi pusantros ar dvi valand. Paskui pas vokiečius ėmė kilti ra-kėtos, o paskui ir artilerija. Tyko ir rusų šaudymas. Perėjus valan-dai, visai pas apkasas išaugo tamsi vokiečių kolona. Pasirodo, ataka tik prasidedanti. Ir sykiu, lyg kas mestų—be komandos, be vienintėlio žodžio—kareiviai šoko iš apkasos...

—Vai tu toks, šoks! Nu, ge-rai, aš tau parodysiu! Ir parodė. Jie varė vokiečius du verstu. Už-ėmė jų apkasas, dalį paliko juo-se ir nusiveržė toliau, dirbdami durtuvais ir šaudydami.

Paskui kareiviai vėl grįžo savo vietosna, kaip sienpjūviai po sun-kaus darbo ir atsisėdė naujuose apkasuose, iš kur tik-ką išmūšė vokiečius. Kareiviai ištapsė iš čia lavonus, vienas kitam perriso žai-zdas ir vėl pasiliko laukti kitos nakties, nežinia, ką jiems atnešan-čios.

Prabrėskus rytojui, nuslinko li-goninėna sužeistieji.

„Birž. Vied.“ — „Sal.“

NUO REDAKCIJOS

Via laikraščiai siunčiami rankraščiai turi būti pažymėti autoriaus pavardės ir adresu. Pasirašyti pusei anksčiau turi paduoti. Redakcijos siunčiamas rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamas laikraščio rankraščio Redakcija, pareiklauda, grąžina autorui atgal jo lėšomis.

Reikliai visada rašyti plaukian ir tik ant vienos popiero pusės. Paliekant plaukus tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Vokiečiai ir Didžiojoje Lietuvoje. Sunkus karas rai val užgūlė Didžiąją Lietuvą. Išgūjus vokiečius rugsėjo mėnesį atgal per rubėžius, rodėsi, kad karas nusistūmė toliau ir vakarus tam, kad daugiau negrįžtų atgal. Tačiau šioji viešnia sugrįžo. Sugrįžo visai netikėtai. Pastarųjų dienų žinios praneša, kad vokiečiai užgūlė rusų kariuomenę Prusose ir, gerai sumanę, nustūmė atgal per rubėžius. Rusai praneša, kad jie pasitraukė iki Nemuno. Tai reiškia, kad visa Suvalkija ir, kaip manoma, Kauno gub. dalis vėl bus vokiečių užimta. Pasikartos rugsėjo mėnesio įsiveržimo baisenybės. Kaip viskas rodo, vokiečiai dabar veržiasi Suvalkijon didesnis jėgomis negu kad pirmą kartą. Todėl šiom kartu galima tikėtis ir žiauresnės kovos, didesnės naikinimo, baisnės nelaimės, sunkesnio vargo ir skurdo, negu kad nelaimingieji žmonės tenai jau matė.

Per kelerius mėnesius laikraščiuose buvo rašyta apie tą sunaikinimą, kuris Lietuvoje pasiliko pirmojo vokiečių įsiveržimo pasekmėje. Tas pats pasikartos ir dabar, tik tai dar didesniame apymyje.

Pageiba tenai buvo reikalinga, ir dabar jina dar reikalingesnė. Aukų rinkimas todėl turėtų prasidėti su dar didesniu uolumu ir psekvingumu. Tegul kiekvienas sriovė užmiršta savo barnius ir ginčus su kitomis, ir tegul tos jėgos eina pasekmingesniais aukų rinkimui. Tegul visos jėgos bus sunaudotos tam, kad kaip galint didesnė paselpa būtų suteikta nekaltiesiems karės kankiniams.

Alkani vaikeliai, nelaimingos motinos ir žilgalviai seneliai laukia pagalbos. Gelbėkite!

Gabrys apie Lietuvos-Lenkijos klausimą anglų spaudoje. Vienam svarbiausių Anglijos mėnesinių magazinių (žurnalų) — "The British Review", kuris išeina Londone, vasario mėnesio numerioje telpa p. J. Gabrio straipsnis "Lenkijos ir Lietuvos autonomija", kuriame gerbiama autorius riša klausimą: ar gali Lietuva sudaryti autonomiškos Lenkijos dalį.

Minimasai straipsnis yra pirmoje vietoje svarbus tuom, kad Lietuvos šviesoje apibriežia lietuvių lenkų klausimą ir parodo skaitančią anglų visuomenę skirtumą tarp lietuvių ir lenkų. Lenkai prie kiekvienos progos stengiasi užtrinti tą skirtumą ir parodyti, kad Lietuva po senovės yra Lenkijos dalimi ir lietuvių buvo ir yra jaunesniais lenkų "broliais".

Savo istorine lietuvių-lenkų santykių apžvalga p. Gabrys pamatinai prideda, kad vienybės tarp lietuvių ir lenkų tautų niekuomet nebuvo ir negali būti. Jeigu lietuvių buvo susijungę su lenkais, tai tautai susijungimas buvo tikrai paviršutinis, plačių tautos sluoksnių nepalietęs. Susijungimas išsireiškė vien lietuvių ir lenkų vadovų susiginimavimu. Straipsnyje yra nurodoma visa eilė atsitikimų, ko atsiliekyti savo pozicijose. Prastai kova, kuri, kaip žinome, kartais baigėsi bažnytinėmis riaušėmis ir net kraujo praliejimu. P. Gabrys pamini Assava, Rodung, Joniskį, Kurlėvą.

Susidarius tokioms sąlygoms, lietuvių dvasiškia kreipėsi prie popiežiaus su tam tikru memorandumu, kuriame buvo išaiškinama skirtumas tarp abiejų tautų ir užbrėžta sąlygos, kuriomis lietuvių būtų apsaugoti nuo kaimynų lenkų. Savo laiku tasai memorandumas buvo plačiai spaudoje aptartas. Tarp kitko buvo prašyta, kad popiežius paskirtų bealiską komisiją ištirti sąlygų katalikų bažnyčioje Lietuvoje. Bet iki šiol Vatikanas per daug klausęs lenkų ir nepasirūpęs iširti dalykų sto-

Nežiūrint to, kad susijungimo aišku Lietuva žemės plotu buvo rūs kartus didesnė už Lenkiją, lenkai stengėsi užimti vadovaujančią rolę Lietuvoje. Ant kiek lenkai norėjo to susijungimo, ant kiek lietuvių, kaip p. Gabrys antviekia, buvo tam susijungimui priešingi. Pirmutiniu lietuvių skirėju nuo lenkų buvo didisai kunigaikštis Vytautas, kuris apsisukė Lietuvos karaliumi ir tikrai laukė karuomenės imperatoriaus Sigismundo. Lenkai tačiau sulaukė pasiumtinių, ir neužilgo Vytautas mirė. Rysį su lenkais lietuvių keleris kartus pertraukė (1490, 1492 ir 1526), patį pasirinkdami valdovą neprigūlmingai nuo Lenkijos. Septynioliktame amžiuje kunigaikštis Radvila ir kiti atsiskyrė nuo Lenkijos, kad apsaugojus Lietuvą nuo švedų ir rusų, kurie užgūlė ant Lietuvos ir Lenkijos. Vėliaus, 1700 metuose kunigaikštis Sapieha ir keli jo šalininkai buvo nužudyti už pasikėsinimą atskirti Lietuvą. Toliaus seka visa eilė Lietuvos didžiųjų, kurie atsiskyrė nuo lenkų suteiktųjų privilegijų ir bandė įsteigti Lietuvoje valdžią, kokia buvo prieš susijungimą. Laike sukilimo, kurį vedė Kosciūškas, Lietuva įsisteigė valdžią, atskirą nuo lenkų. 1863 metų sukilime lietuvių vadas Kalinowski apskelbė, kad Lietuva kovos už savo laisvę kaip ir Lenkija ir kad ji visuomet liks neprigūlminga nuo kaimynų (ty. Lenkijos). Kad lietuvių susijungimas su lenkais nebuvo tvirtas ("ant poperos" tikslai), rodo visa eilė padarytosios turties atnaikinimų: Vilniaus unija (1401), Horodliaus unija (1413), Vilniaus unija (1432), Gardino unija (1501), Gardino unija (1512), Liublino unija (1569) ir kitos vėlesnės.

Rysiai tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo galutinai nukirsti, kuomet Lenkija ir drauge su ja Lietuva nusėjo neprigūlmybės. Peržiūrėjus senesnius lietuvių-lenkų santykius, p. Gabrys pereina prie dabartinių santykių. Jis sako:

"Lenkai dar vis žiūri į Lietuvą, kaip į Lenkijos dalį — kuom jina niekuomet nebuvo, net laike unijos — ir lenkų nacionalistai nenuilsta savo pastangose prikerkti ją (Lietuvą) prie savęs. Jie varo smarkią propagandą per spaudą, mokyklas ir svarbiausius, savo dvasiškia, kuri nori užmesti lietuvių lenkų kalbą tikybines apėigose, kad kaip galint greičiau atsiektis krašto sulenkiniimo. "Lenkiškas pobudis bažnyčios, kaip politiškos institucijos, ypač paaikėjo Lietuvoje po lietuvių lenkų valstijos išdraskymui. Lenkai neturėjo kitokio polionizacijos (lenkinimo) būdo, kaip bažnyčia, ir jie gavo galingą paspirtį iš katalikiškos dvasiškios."

Toliaus kalbama apie tas sąlygas, kurios viešpatuoja Vilniaus diecezoje ir kurios skaitančiai lietuvių visuomenei yra gerai žinomos. Nupiešiama lenkininkų pastangos lenkinti diecezoje lietuvių. Kalbant p. J. Gabrio žodžiais, "jie vartoja visas esančias jėgas, kad kaip galint greičiau, kaip konfesionalas paversta lietuvių galėje primones, ir kaip sakyla, taip konfesionalas paversta lietuvių lenkų kalbos mokiniu. Per tula laiką praėityje lenkų vyskupai Vilniuje varė vienokią politiką kunigų paskirstyme, pasiūsdami ir lietuviškias parapijas klebonus, kalbančius vien lenkiškai".

Toliaus pažymima lietuvių spaudos augimas po 1904 metų, išgavus lietuviams atgal savo spaudą. Kijant lietuvių tautiskam susipratimui, lenkininkai pasijuto, kad žemė slysta iš po jų kojų ir šokur Lietuvos galimui stengėsi atskirti Lietuvą nuo Lenkijos.

Istorinę savo apžvalgą autorius pradeda tryliktoju šimtmečiu, kuomet lietuvių kareiviai užpuolė lenkų ir naikino Lenkiją, išsiveidami su savimi tukstancius belaisvių lenkų. Keturioliktame amžiuje didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino dukterė Aldona ištejojo už Kazimiero, lenkų karaliaus su-naus, ir kaip kraitį atgabeno su savimi 24000 lenkų belaisvių, kuriuos paluosavo jos tėvas. Lene-kai matė, kad Lietuva yra galinga tauta, su kuria geriausia būtų draugiuose santykiuose. Lenkų noras susidraugauti ir susijungti su lietuvių išsispildė, apsiėdus lenkiam kunigaikščiui Jogailai su lenkų Jadvyga 1386 m.

LIETUVIAI! REMKITE LIETUVOS GELBĖJIMO IR AUTONOMIJOS FONDA.

Aukas siųskite šioki būdu: Money Orderius, Čekius ir t.t. išrašykite vardu T. Paukščio, Pittston, Pa., ir pasiųskite J. O. Širvydai, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

troškimus. Mės, amerikiečiai, esame kitokiose sąlygose, negu mūsų broliai užjūryje, ir todėl šioje valdoje galime išreikšti daug tokių, apie ką tenai draudžiama net ir užsiminti. Tačiau amerikiečių užpakalyje privalo stovėti visos tautos troškimai.

Trečia, Amerikos lietuvių turi žiūrėti, kad patį nepakliūtų kėblūman. Budami šios šalies piliečiai ir gyventojai, mes privalome neužmiršti, kad yra pareigų ir apibūtybių, su kuriomis kiekvienas Suvenytų Valstijų pilietis ir gyventojas turi skaitytis.

Yra ir daugiau dalykų, kuriuos reikia apsvastyti, kad nepakenkime pačiam reikalui, taip užjūrio lietuviams, taip ir sau. Suprantama, visa tai neleidžia skubintis, galop, labai skubintis su petijcijos pasiuntimu nėra ko, nes tariamasai kongresas, kaip visa kas rodo, ne čia pat už durų stovi.

Perdidelis skubėjimas parodė pastaruoju laiku savo negeistas pasakmes, ir būtų labai paiku, jeigu nebūtų is to pasimokinta.

Petijcijos siuntimas yra visuotini reikalui, stovinčiu augščiaus už sriovį ir partijų interesus. Todėl nei viena sriovė neprivalėtų stengtis sustumti jį per daug arti su savo reikalais.

Todėl, tegu šis sumanymas įvyksta be veltaus skubėjimo, gerai apsižiūrint, be sriovinių ir partijinių reikalų įmaišymo, lygiai ir sutartinai.

"Tautos Taryba Amerikoje". Šiomis dienomis Amerikos lietuvių didžiųjų organizacijų valdyboms išsiuntinėta pamfletis vardu "Pirmosios Lietuvių Tautos Tarybos Pirmasis Suvažiavimas". Tasai suvažiavimas laikyta Great Northern viešbutyje, Chicago, Ill. Posėdin atvykę Dr. A. K. Rutkauskas, advokatas A. Slakis, kun. F. Kemešis, p. J. Vasilauskas ir p. J. Sukevičius. Turėję dar pributi kun. Jakaitis ir kun. Misius. Kun. Jakaitis pranešė negalįs atvažiuoti, o kun. Misius pasiūstą telegramą, kad pribūtų. Dalyvavusieji atstovavo didžiasias dešines organizacijas.

Vardas naujai tarybai duota: "Tautos Taryba Amerikoje", kuri yra viršininkinė ir centralinė Amerikos lietuvių organizacija, vienijanti, tvarkanti ir vadovaujanti visam tautiskam Amerikos lietuvių veikimui.

Tikslai ir veikimas "Tautos Tarybos Amerikoje" apibriežiama šiaip: 1) politiškos laisvės išgavimas Lietuvai; 2) palaikymas ryšių su panašia vieša ar slapta įstaiga Lietuvoje; 3) rūpinimasis visais viešaisiais Amerikos lietuvių reikalais, k. a. politiškos, švietimo, auklėjimo (tautos dvasioje), organizacijų ir k.; 4) šelpimas visų Lietuvos užnamų ir darbų tautiškos kultūros kėlime.

Tarybą bus galima siųsti atstovus nuo organizacijų, turinčių teisę steigti kuopas Suvenytose Valstijose. Organizacijos su nemažiau 1000 narių galėsiančios siųsti po 1 atstovą, organizacijos su nemažiau kaip 5000 narių — po 2 atstovus. Atstovai bus renkami organizacijų seimuose. Tarybos reikalams organizacijos mokėsiančios po \$25.00 nuo kiekvieno siunčiamo atstovo. Fondų klausimai rašoma sekant: "Visuomeniški fondai tų lietuvių sriovių, kurios turės savo atstovus Tautos Taryboje, veiks mintyje Tautos Tarybos nutarimų ir patarimų, nes tik tuomet Tautos Taryba galės išpildyti priedermę tarpininkaujanti centro ir siekti savo praklinių tikslų". Tarybos konstituciją bus galima taisyti nemažiau kaip dviejų trečdalių visos Tarybos narių dauguma. Tarybos suvažiavimai busi šaukiami kas met vasario mėnesyje. Tarybos valdyba pažymėta: Dr. A. K. Rutkauskas — pirm., p. J. S. Vasilauskas — pirm. pad., kun. F. Kemešis — sekr.

Apie Tautos Tarybos sumanymą buvo nemažai rašyta ir ginčytasi. Principaliai su tuom sumanymu tautininkų spauda sutiko. Tačiau nebuvo sutikta su tuom keliu, kuriuom pavesta sumanymo vykdinimas. Buvo nurodyta sumanymo ydos, kurios grėsia pa-

vojum visam šiam gražiam sumanymui. Tačiau tie, kurie paėmė į savo rankas visą reikalą, neatkreipė į nurodymus jokios atydos. Esą "jau perva", Chicago, seimas, — frakcinis seimas, kurio nutarimai yra pildytini tik tati frakcijai, sriovėi, kuri seimavo, — girdi, nutarė, tai ir atlikta krin-kis. Reikia, "byť po semu".

Bijomės, kad tasai "byť po semu" gali atnešti labai apgailestautinas pasekmes. Chicago seimas, kuris įgaliojo "laikiningą Tautos Tarybą" veikti, negalėjo kalbėti visų Amerikos lietuvių vardu, nes jisai nebuvo visuotinu. Suprantama, ir "laikinoji Tautos Taryba" negalėjo kalbėti Amerikos lietuvių vardu, nes jį tas seimas įgaliojo. Vieton priuosiomajo darbo ir patariamojo balso, tasai seimas ir "laik. Tautos Taryba" pasisavino sprendžiamąją teisę ir visiems patiekė sutaisyti ir neatmainytiną projektą. Rodosi, paprastai, kuomet vienas ar keli žmonės ruošia ką nors, tai jie paruošia projektą, kurį visi palieštieji aptaria ir galutinai nusprendžia. Juk nežinia, gal visiems palieštiesiems sudaryti projektas ir nepatiks. Sudarytasai projektas tuomet ir nepatiko. Tautininkai pasakė, kad is to nieko nebus. Buvo išaiškinta tautininkų pozicija. Socialistai negatyviai atsinešė.

Tai buvo perspėjimas, kad reikia įsieti vidurinio punkto. To tačiau nepadarė. Ir šigdien, kaip ir pirmiau, tautininkai, karštai priardami pačiai Tautos Tarybos minčiai, yra tačiau griežtai priešingi dabartinėi tarybai, nes šioji taryba buvo dešiniųjų sutverta, susideda iš dešiniųjų ir taip sutvarkyta, kad abidvi kitos sriovės taryboje nieko nereikštų. Viską tarybų dešinieji taip, kaip jie norėtų ir kaip jiems geriau išrodytų.

Dabartinėje taryboje nėra nei vieno atstovo iš vidurinės sriovės, nekaltant jau apie socialistus. Abejojame, kad abi šios sriovės norėtų prisidėti prie tarybos, kaip jina dabar stovi.

Tokių būdu vadinamoje "Tautos Taryboje Amerikoje" pasilieka vien dešinieji. Vien dešinieji yra tenai atstovaujami, ir todėl, kaip mes suprantame, toji taryba neturi teisės kalbėti visų Amerikos lietuvių vardu. Juo labiau negalima kalbėti visos lietuvių tautos vardu.

Pačiai idėjai tarybos, kuri būtų visų sriovių centru tautininkai, kiek mes žinome ir kaip jau minėjome, pritaria. Tačiau reikalinga permąstyti dabartinis sutvarkymas. Atstovavimas pagal sriovės (kaip buvo savo laiku patarta: sakysime, po du atstovus iš kiekvienos višų trijų sriovių, išrenkant atstovams dar vieną iš šalies) būtų, mums rodosi, vieninteliu išėjimu.

Jeigu tiems, kurie dabar turi tos tarybos reikalus savo rankose, išakrųjų rupi vaidų vengimas, musų visuomenės ramumas ir rimtas, sutartinas darbas, tai tegul jie arba pastato visą tarybos darbą į tokią kargą, kuria galėtų ir kitos sriovės eiti, arba tegul atsisada kalbėti visų vardu ir prisipažista tikrai kaip tam tikros vienos sriovės centras. Vardan teisybės ir ramumo tas turėtų būti padaryta.

"Lietuvių Diena". Įvykęs praėity metų rudenyje Chicagoje Liet. Kat. Federacijos globoje Politiskasis Seimas, tarp kitko, nutarė įsteigti vadinamą "Lietuvių Dieną". Pernai toji diena buvo apvalkščiota lapkričio 26 d. Sulyg nutarimo, nuo šių metų jina turi būti apvalkščiojama kasmet kovo 4 d., šv. Kazimiero dienoje.

Kaip reikalinga žiūrėti į "Lietuvių Dieną"? Pats sumanymas yra geras. Aukų rinkimas viešiesiems Lietuvos reikalams, paskaitos ir prakalbos, kas rengiama toje die-dauguma, yra geras dalykas. Tą dieną įvedė chigaginis seimas, taigi dešinieji. Paskirta ne kokia nors bendra lietuviška šventė, bet diena, svarbi tikrai vienam tikėjimui. Rods, būtų buvę galima paskirti kitą dieną, kuri būtų paranki kiekvienam lietuviui, kaip katalikui, taip ir nekatalikui. Kita, būtų buvę galima susitarti ir susitaikinti su kitais.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuva" iš savo pusės neagi-tuoja nei už, nei prieš "Lietuvių Dieną". Kas mato jią gera ir naudinga esančią, tegul švenčia; kas laikosi priešingos nuomonės, tegul susilaiko nuo šventimo.

Viena galime pastebėti, tai ta, kad sumanymas būtų buvę galima visai kitaip, su visų pritarimu ir visų patenkinimu, sutvarkyti.

Nauji laikraščiai. Neseniai buvo pradėjęs citi Grand Rapids'e Mich. laikraštis "Žaibas". Dabar jį pakeitė "Pasaulis". "Žaibas" kusių mėnesiniu naujo laikraščio priedu. Šių laikraščių leidėjams patartina pasijiešioti redaktorių, nes kalba

me vėl taikytis prie visai kitokių sąlygų. Tokis staigus gyvenimo sąlygų permainymas blogai veikia už musų sveikatą. Kalbu čia apie Amerikos miestų gyventojus, ypačingai apie lietuvių. Pavasarį, kuomet atidarome gyvenamųjų kambarių duris ir langus ir, būto vidų budami, pradėdame kvėpuoti tyru oru, visos slogos, užgulos nosys ir skaudimas gerkles nyksta pranyksta. Nuo to laiko iki rudens, kuomet žmonės vėl užsideda nuo šviežio oro, tų ligų visai retai girdėt. Uzdarius namų duris ir langus, tos pačios ligos ir vėl pradeda mus kankinti. Jei jos miestuose aplenkia ką, tai, sakyčiau, vaikus, kurie gatvėse ant kampų pardavinėja laikraščius. Tie vaikai dažniausia esti menkai apsitaisę, blogai pavalgę, o neretai ir nedamiegieji. Nežiūrint to, jų sveikata yra pastebėtina gera. Pas juos užsisaldyvas, nosies užkimsimas, sloga, ar gerkles skaudėjimas yra labai retu atsitikimu. Pas juos ir dantų dažnai yra sveikesni, negu pas kitus žmones. Medžiagiskas turtas atlygina jiems sveikatą. Pasiturintiesnių žmonių vaikai, nors užlaikomi kuogeriausiai, turi geras ir šiltas drapanas, gerai ir sočiai pavalgę, bet jie nėra tokie sveiki, kaip tie vargesnieji vaikai. Kodėl? Todėl, kad jie negauna gana išsimankštyti ir negauna gana šviežio oro savo jaunam organizmui.

Grįžkime mintimi dvejetaini mitutį į Lietuvą. Pasizūrinkime, kaip yra su tenyščiais žmonėmis, kurie daug-maž keturis penktadalius viso savo gyvenimo priversti yra praleisti atvirame ore. Sulygink jo išvaizdą su išvaizda Amerikos miestų lietuvių vaikų, lankančių mokyklas. Ten vaikas raudonas kaip putinas, net miela žūrėti į jo skaisčius veidelius. Bet tam pačiam vaikui, atvažiuavus į šią "laimės" šalį, tuoj jo veidai išblyšksta, ir jis pradeda vysti. Jis čia neranda to, ką jis buvo turėjęs ten, tėvynėje — šviežio, sveiko oro, ir jis vysta, kaip žolė be rasos. Tas pats yra ir su mumis, suaugusiems: kiekvienas ilgiaus čia pabuvęs, išblyškta, nupulsa sveikatoje; jis visuomet jaučiasi pavargęs. Neretai mūnėkies paguldus ligos patakan, iš kurio jis neretai visai nesikeičia, kas su juo vargu bebūtų atsitikę, jei jis būtų pasilikęs savo tėvynėje, Lietuvoje. Lietuva tuoj žvilgsniu iš-tikro yra stebėtinai kraštas. Ten adenoidai beveik nežinomi; ten dantų skaudėjimas yra retena ir sausligė, ar džiova iki nesėmų laikų buvo beveik nežinoma. Jei dabar džiova Lietuvoje išsiplėtojusi, tai ji yra iš dalies iš Amerikos parnešta, nes dauguma, čia džiova susirgę, važiuoja Lietuvon gydytis ir ten užkrečia savo draugus ir giminės.

Kas tik turi negerus, išpuvusius dantis, to sveikata negali būti gera; kada jis valgo, nuodai is suggedusių dantių drauge su maistu neina pilvan; tokis užnuodintas maistas anaipol negali būti sveiku. O jei burnoje yra daug nuodų, tai jie permainingai chemišką seilių veikimą, ir maistą valgant, seilės negali burnoje normaliai maisto virškinti. Maistas, nepardetas kaip reikia virškinti burnoje, kuomet nurytas pilvan, irgi negali būti prideramai suvirškintas; be to dar, budamas susimaišęs su nuodais, neduoda organizmui reikalingo ir pagaidaujamo peno. Tokie apsiereiskimai dažnai praknyksta, dantų chirurgui sutaisius

1. Nešvarumas. Nešvarios, neišvėdintos ir negana tyro oro turinčios svetainės, mokyklos, bažnyčios ir joms panašios vietos, kur susitelkia daugybė žmonių, sergančių visokiomis ligomis, gerkles, nosies, išpuvusiais dantimis, džiova ir daugeliu kitų ligų. Tokiose vietose ligonų užterštą orą skvėpuoja sveikieji ir užsikrečia tų ligų bakterijomis.

2. Nepritaikinti ir blogai sutaisyti valgiai, kurie tiegioginai ir aplinkiniu būdu gadinia dantis, dardo skonio dirksnius ir naikina giles, gaminančias syvus maisto virškinimui, tokiu būdu kenkdamai ir pačiai virškinimo aigai.

3. Neužtenkamas kuno išmankštytas. Kunas, budamas silpnų, negali taip gerai atsiginti nuo užpuolančių jį visokių ligų, kaip kad sveikame stovyje.

4. Atsilio stoka. Užimtas ištisą laiką darbu, žmogus neturi laiko užtektinai atilsėti. Todėl jo kunas nusilpsta ir greičiau pasiduoda ligai.

Šios keturios sveikatos nusto-jimo priežastys bene bus svarbiausios.

Akyliai prisizūrėjus priešst-rinių žmonių kiaušams, gerai išlaikusiems savo sudejimą, buvo užteita stebėtinai gerų dantių ir žandakaulių. Senų laikų raštose negalima rasti paminėta tokių ligų, kaip Pyorrhea. Peržiūrinėdami bražinius bei drozinius, ar tekinus status, visai nerandame naujovinių arba dabartinių adenoidinių veidų, ar išvirtusių ir nenormaliai suaugusių ar išpuolusių dantių. Todėl dabartinis burnos, kitą dieną, kuri būtų paranki kiekvienam lietuviui, kaip katalikui, taip ir nekatalikui. Kita, būtų buvę galima susitarti ir susitaikinti su kitais.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuva" iš savo pusės neagi-tuoja nei už, nei prieš "Lietuvių Dieną". Kas mato jią gera ir naudinga esančią, tegul švenčia; kas laikosi priešingos nuomonės, tegul susilaiko nuo šventimo.

Viena galime pastebėti, tai ta, kad sumanymas būtų buvę galima visai kitaip, su visų pritarimu ir visų patenkinimu, sutvarkyti.

Nauji laikraščiai. Neseniai buvo pradėjęs citi Grand Rapids'e Mich. laikraštis "Žaibas". Dabar jį pakeitė "Pasaulis". "Žaibas" kusių mėnesiniu naujo laikraščio priedu. Šių laikraščių leidėjams patartina pasijiešioti redaktorių, nes kalba

me vėl taikytis prie visai kitokių sąlygų. Tokis staigus gyvenimo sąlygų permainymas blogai veikia už musų sveikatą. Kalbu čia apie Amerikos miestų gyventojus, ypačingai apie lietuvių. Pavasarį, kuomet atidarome gyvenamųjų kambarių duris ir langus ir, būto vidų budami, pradėdame kvėpuoti tyru oru, visos slogos, užgulos nosys ir skaudimas gerkles nyksta pranyksta. Nuo to laiko iki rudens, kuomet žmonės vėl užsideda nuo šviežio oro, tų ligų visai retai girdėt. Uzdarius namų duris ir langus, tos pačios ligos ir vėl pradeda mus kankinti. Jei jos miestuose aplenkia ką, tai, sakyčiau, vaikus, kurie gatvėse ant kampų pardavinėja laikraščius. Tie vaikai dažniausia esti menkai apsitaisę, blogai pavalgę, o neretai ir nedamiegieji. Nežiūrint to, jų sveikata yra pastebėtina gera. Pas juos užsisaldyvas, nosies užkimsimas, sloga, ar gerkles skaudėjimas yra labai retu atsitikimu. Pas juos ir dantų dažnai yra sveikesni, negu pas kitus žmones. Medžiagiskas turtas atlygina jiems sveikatą. Pasiturintiesnių žmonių vaikai, nors užlaikomi kuogeriausiai, turi geras ir šiltas drapanas, gerai ir sočiai pavalgę, bet jie nėra tokie sveiki, kaip tie vargesnieji vaikai. Kodėl? Todėl, kad jie negauna gana išsimankštyti ir negauna gana šviežio oro savo jaunam organizmui.

Grįžkime mintimi dvejetaini mitutį į Lietuvą. Pasizūrinkime, kaip yra su tenyščiais žmonėmis, kurie daug-maž keturis penktadalius viso savo gyvenimo priversti yra praleisti atvirame ore. Sulygink jo išvaizdą su išvaizda Amerikos miestų lietuvių vaikų, lankančių mokyklas. Ten vaikas raudonas kaip putinas, net miela žūrėti į jo skaisčius veidelius. Bet tam pačiam vaikui, atvažiuavus į šią "laimės" šalį, tuoj jo veidai išblyšksta, ir jis pradeda vysti. Jis čia neranda to, ką jis buvo turėjęs ten, tėvynėje — šviežio, sveiko oro, ir jis vysta, kaip žolė be rasos. Tas pats yra ir su mumis, suaugusiems: kiekvienas ilgiaus čia pabuvęs, išblyškta, nupulsa sveikatoje; jis visuomet jaučiasi pavargęs. Neretai mūnėkies paguldus ligos patakan, iš kurio jis neretai visai nesikeičia, kas su juo vargu bebūtų atsitikę, jei jis būtų pasilikęs savo tėvynėje, Lietuvoje. Lietuva tuoj žvilgsniu iš-tikro yra stebėtinai kraštas. Ten adenoidai beveik nežinomi; ten dantų skaudėjimas yra retena ir sausligė, ar džiova iki nesėmų laikų buvo beveik nežinoma. Jei dabar džiova Lietuvoje išsiplėtojusi, tai ji yra iš dalies iš Amerikos parnešta, nes dauguma, čia džiova susirgę, važiuoja Lietuvon gydytis ir ten užkrečia savo draugus ir giminės.

Kas tik turi negerus, išpuvusius dantis, to sveikata negali būti gera; kada jis valgo, nuodai is suggedusių dantių drauge su maistu neina pilvan; tokis užnuodintas maistas anaipol negali būti sveiku. O jei burnoje yra daug nuodų, tai jie permainingai chemišką seilių veikimą, ir maistą valgant, seilės negali burnoje normaliai maisto virškinti. Maistas, nepardetas kaip reikia virškinti burnoje, kuomet nurytas pilvan, irgi negali būti prideramai suvirškintas; be to dar, budamas susimaišęs su nuodais, neduoda organizmui reikalingo ir pagaidaujamo peno. Tokie apsiereiskimai dažnai praknyksta, dantų chirurgui sutaisius

1. Nešvarumas. Nešvarios, neišvėdintos ir negana tyro oro turinčios svetainės, mokyklos, bažnyčios ir joms panašios vietos, kur susitelkia daugybė žmonių, sergančių visokiomis ligomis, gerkles, nosies, išpuvusiais dantimis, džiova ir daugeliu kitų ligų. Tokiose vietose ligonų užterštą orą skvėpuoja sveikieji ir užsikrečia tų ligų bakterijomis.

2. Nepritaikinti ir blogai sutaisyti valgiai, kurie tiegioginai ir aplinkiniu būdu gadinia dantis, dardo skonio dirksnius ir naikina giles, gaminančias syvus maisto virškinimui, tokiu būdu kenkdamai ir pačiai virškinimo aigai.

3. Neužtenkamas kuno išmankštytas. Kunas, budamas silpnų, negali taip gerai atsiginti nuo užpuolančių jį visokių ligų, kaip kad sveikame stovyje.

4. Atsilio stoka. Užimtas ištisą laiką darbu, žmogus neturi laiko užtektinai atilsėti. Todėl jo kunas nusilpsta ir greičiau pasiduoda ligai.

Šios keturios sveikatos nusto-jimo priežastys bene bus svarbiausios.

Akyliai prisizūrėjus priešst-rinių žmonių kiaušams, gerai išlaikusiems savo sudejimą, buvo užteita stebėtinai gerų dantių ir žandakaulių. Senų laikų raštose negalima rasti paminėta tokių ligų, kaip Pyorrhea. Peržiūrinėdami bražinius bei drozinius, ar tekinus status, visai nerandame naujovinių arba dabartinių adenoidinių veidų, ar išvirtusių ir nenormaliai suaugusių ar išpuolusių dantių. Todėl dabartinis burnos, kitą dieną, kuri būtų paranki kiekvienam lietuviui, kaip katalikui, taip ir nekatalikui. Kita, būtų buvę galima susitarti ir susitaikinti su kitais.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

"Lietuvių Diena", kaip jina įsteigta, ištikrųjų greičiau yra lietuvių katalikų diena. Jina nėra išimtinai lietuviška, neutrališka.

ir rašyba, nekaltant apie turinį, yra tiesiog nepakencinama. Skotijoje pradėjo eiti "juokų laikraštis" "Ežys". Laikraštėlis eina pavidale knygelės. Leidžia Ežys Pub. Co., 213 Station Road, Dykehead, Shotts.

Lietuvos

iskirmijusius dantis ir prašinus iš burnos visus nuodus bei dantų skorbūtę. Bakterijos, kurios kvėpuojant ar valgant, patenka burnon, pirmiausia užliūna duobėse išskirmijusių dantų ir ten pasekmingai dauginasi, padarydamos žmogų pavojingą jam pačiam ir kitiems, nes jis gali užkrėsti ir kitą žmogų savo kvapu, pilnu visokių rūšių bakterijų. Tarp tai užkrečiamųjų ligų yra džiova ir kitos.

Reikia patęmtyti, kad žmogus, pas kurį burnoje yra pilna bakterijų ir nuodų, pats gali būti sveiku, turėdamas tvirtą organizmą, kuris tas bakterijas apveikia, bet savo keliu jis gali jomis užkrėsti kitą žmogų, kurio organizmas yra silpnas ir negali tomsioms bakterijoms atsispirti.

Kalbėdamas apie burnos higieną, norėčiau papasakoti, kodėl yra svarbu užlaikyti burną švariai. Limpatiniai takai, kurie labai tinke visokių ligų išsiejimui po kūną, yra burnoje labai anksti susijungę su dantimis, žibikštėmis (tonsilais) ir adenoidais. Jei kuris iš šių organų nesveikas, — ar tai adenoidai, ar žibikštės, — ar dantys, tai ir kiti negali būti sveikais. Patirta, kad sugedus žibikštims, beveik visuomet galima rasti streptococcus bakteriją, kuri prie mažiausios progos gali žmogų užkrėsti, ypačingai kudiak, skarlatina, šiltinė, plaučių uždegimu ir kitomis limpanomis ligomis. Antra vertus, esant nesveikiems adenoidams, žmogus lengvai gali gauti smegenų uždegimą, nes limpatiniai takai sujungia adenoidus su galvos smegenimis. Užkrėsti nesveiki adenoidai užkrečia nosį, ir pasidaro sunku per nosį kvėpuoti. Adenoidų nesveikumas labai dažnai atsiliepia į girdėjimo organus ir dažnai girdėjimą pagadina. Adenoidai taipogi veikia į veidą. Jie dažnai padaro žmogaus veido kaulus — žando, nosies, dantų, — nenormaliais, tokiu būdu sudarydami veidą. Turėdamas blogus adenoidus, žmogus visuomet kvėpuoja per burną, ir jo dantys visuomet yra silpni. Turint nesveikus dantis, o prie to dar blogus adenoidus ir žibikštis, negalima tikėtis būti sveiku. Toksai žmogus labai lengvai gauna visokias ligas, ypačingai džiova.

Kaip augščiau minėta, šitos ligos, — burnos, nosies ir gerklių, — plėtojasi dėl neišvengiamų, dulkų pilnų ir nesveikų svietinių, mokyklų, gyvenamųjų ir tam panašių vietų, nuo nepritaikyto ir netinkamai pataisyto valgio. Partina ypatingai mums, gyvenantiems Lietuvoje, laikytis tokių pat valgių, prie kokių esame iš mažens pripratę; vadinasi, valgyti daugias viralo, o mažiaus mėsos, daug juodos duonos, sviesto bei bulvių, daug pieno, kiaušinių ir gerti apščiui vandens. Amerikoje mūsų daugelis valgo per daug mėsos ir, gal but, per daug geriamės svaiginančių gėrų. Kunai tinkamiausias gėrimas yra tyras vanduo. Be to, reikia iki valiai fiziškai išsimankstyti atvirame ore ir užlaikyti higieniškai burną, mazgoti dantis, gerkle ir nosį.

Kas rytas atsikelus, prausiant burną, nereikia pamiršti ir burnos vidaus: reikia išplauti gerkle, nosį ir ypatingai dantis. Visuomet reikia kvėpuoti per nosį, o ne per burną. Šitas paprotys kvėpuoti per burną labai kenkia žmogaus sveikatai, ypačingai plaučiams.

Vakare reikia eiti gulti kiek galint anksti, o pirmą gulimo būtinai reikia išplauti dantis. Miegamojo kambario langas privalo būti atdaras visą naktį, nežiurint, koks būtų lauke šaltis. Taip pat nereikia užmirti ir apie viso kūno švarumą.

Ir taip mes prieiname prie to, kad kiekvienas privalo būti bent paviršium apsaugintas su higienos principais. Hygieniškai užsilaikant, mažiaus bus gerklių ligų, krioklių (difteritų), skarlatinių, šiltinių; mažiaus adenoidų, mažiaus dantų skaudėjimų ir mažiaus džiovos.

Apskritai imant, butume sveikesniais iš visų pusių. O kuriam iš mūsų sveikata nėra brangi?

UKANOSE.

Jeigu koksai nors apsiereiskimas pasirodo ir pradeda atsikartoti, tai kad išvengus harmonijos netekimo ir suirutės, reikalinga iširti tasai naujas apsiereiskimas, išnagrinėti jį, suprasti jo esybę bei reikšmę ir, sulę gautųjų pasekmių, nustatyti savas atsinešimas į tą dalyką, užbrėžti aiškiai savo pastelgimo, arba, kitaip sakant, taktikos liniją. Tai yra viena pirminė taisyklė, kurioje privalo vadovautis žmogus savo gyvenime. Dar labiau reikia daboti tos taisyklės visuomenei, kuri, kaip organizuotas ir painus kūnas, tos taisyklės neatbojimo pasekmėje gali turėti daug daugiau blogo, negu pavienis žmogus. Visuomeniškas subrendimas tiktai tuomet apsiereiskia, kuomet viešasis visuomeniškos vienybės gyvenimas yra aiškiai apibrėžtas, kuomet to gyvenimo vage eina griežtoje linkmėje prie kristalizacijos, visų dalių paskirstymo, prie pilno visų vidurinių ir išaukštinimų linijų apibrėžimo. Jeigu nėra tokio kryptinio kokie nors tam tikrais bendrais ryšiais sujungto žmonių grupėje, nesuderinus iš jos niekuomet tobulas diferencijuotas kūnas; tokiu žmonių grupė yra be ateities, nes jiniai turės žuti ir užleisti savo vietą kitoms, tikruoju keliu žengiančioms grupėms.

Jeigu mes pasiklausime savęs, ar mūsų Amerikos lietuviai eina tuom keliu, ar jie žengia prie pažinimo savęs, savo aplinkybių, savo stovio tose aplinkybėse ir aiškias savęs ir kitų pažinimo, tai, gerai pagalvoję, turėsime duoti negatyvį atsakymą. Išsivėlus atydingiau, galima bus dar ir prikerkti, kad nei noro prie to nesama. Kai kurie klausimai yra paties gyvenimo statoni prieš Amerikos lietuvių visuomenę, reikalaujama būtinai ir griežto į juos atsakymo, tačiau, užuot išgirdus gyvenimo balsą, perskačius gyvenimo padėčių klausimą ir davus į jį taip labai reikalingą atsaką, stengiamasi užkinti ausis ir kuodučiaus užsimerti.

Kad tai nėra tuščiažodžiavimas, matyti iš to, jog Amerikos lietuviai, nežiurint į pasiskirstymą į tam tikras sriotes ir smarkiausių tarpusiovių kovą ir kartais labai sunkiai sugadomas idėjas ir dideliai me ruke paskendusius principus, dar neapčiuopia pamato, ant kurio jie visi stovi, dar aiškiai nežino, kas ir kur jie yra. Retas kuris net protą įsijungia atsakyti į klausimą, kuom jisai Amerikoje yra: ateiviui, kuris atvyko čia tiktai tūlam laikui, kad vėliau vėl sugrįžtų savo gimtinę, ar žmogum, kuris, įžengdamas šon šalin, pasiryžs čia gyventi ir čia tverti savo likimą? Sisai klausimas — išdėstęs, ras, tyčia palaikomas yra pamatas, ant kurio susikrovė visi kiti neaiškumai; jisai yra šaltinis, iš kurio pakilę rukai viską aplojo nepramatomą skraistę, įnešę gyvenimą painumą, sunkiai atmezgamu mazgu sunėrę santykius ir falsyumo notą įnešę į kai kuriuos apsiereiskimus.

Prisižūrėkime gyvenimui, viešajin, — tam gyvenimui, kurisai apsiereiskia laikraščiuose, susirinkimuose, prakalbose ir tt. — ir mes kime žvilgsnį paskui į privatinį gyvenimą, — į tą gyvenimą, kuriuom gyvena pavieniai lietuviai, net ir tie, ką veda pirmąjį smuiką aname „viešajame“ gyvenime. Kokis didelis kontrastas bus pastebėtas, kokių diskordų, kokia kofonija atsileps tie du gyvenimai, kuriuodu turėtų būti vienas, kito papildymu, bet kuriuodu ištikrųjų yra tarp savęs diena ir naktim, dvieji diametraliai priešingais poliais! Pirmasai — susirinkimų ir laikračių — gyvenimas yra persisvėręs anapus jurių, kartu linkstąs tenai ir norįs stovėti čia ir tuom pačiu pastatęs save nenatūralin, keistan padėjimui; antrasai gyvenimas, kurį užtikime milžiniškoje lietuvių grintelių daugumoje, yra tvirtomis kojomis čia atsistojęs, gilai šaknimis įsirašęs į čionykščią dirvą ir neatmezgamu savo reikaliu mazgu susiriesęs su

šios šalies gyvenimu. Stai iš kur ir kyla tasai atsi taip nesmagiai liečiantis diskordas. Antrasai gyvenimas yra organiskai su visu vietiniu gyvenimu surištas ir drauge su juom teka tolyn. Pirmasai-gi maždaug stovi ant vietos, ir vis didesnis juodu skiria protarpis, tamsios neaiškumo miglos pilnas.

Tai pranyks tiktai tuomet, jeigu viešasis gyvenimas pakeis dabartinįją poziciją ir savo šaknimis susijungs su tikruoju gyvenimu. Pirmas žingsnis tame atvejuje bus padarytas, kuomet bus viešai pripažinta, rods, aksiominė tiesa, kad lietuviai, čia gyvendami, turį savus reikalus, kuriuos pirmuon, o ne antron vieton privalo statyti. Pripažinus taitai principu, bus padarytas milžiniškas žingsnis link tikro visuomeniško išauklėjimo Amerikos lietuviuose.

Tasai žingsnis turės dar vieną svarbią reikšmę. Čia turima omenyje opusai ir daug kartų apkalbėtasis ištaitėjimo klausimas. Skundžiamasi ir dejuojama, kad čia gimusių lietuvių gentkartė veikia ištaitėja. Jeigu šaltu protu ir bešališkai pažūrėsim į dalyką, tai busime priversti prisipažinti, kad prie dabartinių sąlygų kitaip tiesiog negali nei būti. Viešasis gyvenimas yra nukreiptas link užjūrio. Čia gimusių lietuvių psichologija yra kitokia. Auklėjimu jai galima įskiepti Lietuvos ir savo prigimtos kalbos meilę, bet jisai visuomet pasiliks ir amerikoni. Turėdamas melis savo sieloje sutvertam Lietuvos vaizdui, jisai realiam gyvenime savo čionykščius reikalus statys pirmuon vieton, ims juos atydos centran, tuom atveju pririš prie savęs, neduos jam išsprukti iš savos dvasios ir užkirs kelią ištaitėjimui. Bet jeigu viešasis ištaitėjimo gyvenimas užmirs kuom esat, tai nežiurint jokių sunkimų nei raginimų sugrįžti atgal, jisai atveio nepajęs sulaikyti prie savęs. Galop jei ir pavyktų išeivius tokiu būdu prie savęs sulaikyti, tai klaida bus atkarsinta sekančioje gentkartėje.

Tai ypač privalo būti žinoti tiems, kurie vadovauja išeivijos gyvenimu. Nuo to, kaip jie pakreips luotą, priklausys tolimesnis išeivijų likimas. Vadų padarytoji klaida, jei nebus laiku atitaisyta, čia pat prie durų stos savo pasėkmėmis. Amerikos lietuvių viešoji valtis buvo iki šiolei iriamai kaip sykis ton klaidingon linkmėn. Klaidos pasekmes mes girdime nuolatiniuose skunduose dėl ištaitėjimo. Lietuvių išeivių valioje yra tai atitaisyti.

R. Meškus.

P. S. Sisai straipsnis buvo paruoštas dar prieš karę ir kalba abelnai apie Amerikos lietuvių gyvenimą. Dabartinis išimtinis dalykų stovis straipsnyje neličiamas. Tą paaiškinu, kad nekiltų nesupratimų dėl straipsnyje išdėstytų principų.

R. M.

365. Kaip ilgai gali išbūti vandenį daiktas nesusupudomas?

Daiktai, kaip sakant, patįs per save susinaikina dvejopu būdu: jie arba supūsta, arba sudega (žinoma, labai išlengvo). Supūvimo gamina tam tikri maži, mikroskopiški, akim nematomi gyvūneliai. Sudegimo gi priežastim yra gasas oxygenas, kurisai sudaro ir dalį mūsų kvėpuojamo oro. Tasai gasas susivienija su daikto dalelėmis ir pavėrčia jas į anglis, suaglina, kaip sakoma. Zodis „sudegimas“ čia reikia suprasti ne toje prasmėje, kaip jisai paprastai vartojamas, t. y. kad pasirodo liepsna, dūmai ir t. t. Augščiau minėtos rūšies sudegimas eina labai lėtai, tiesiai ilgas laikas ir akim neužtemijamas. Tai yra labai lėtas daikto sunaikinimas.

Suprantama, jeigu kur nors nėra oxygeno arba kur tie maži pudantiej gyvūneliai neprieina, tenai daiktas gali išbūti cietas ir sveikas labai ilgą laiką. Tokių vietų tačiaus yra labai mažai. Beveik visur užtikama vienas arba kitas minėtųjų dviejų naikimo veiksnių. Kartais oxygenas veikia tokiose aplinkybėse, kad jisai tiktai suaglina koki nors daiktą, jojo nesunaikindamas. Taip, kai-

gina pati gamta tokioje išvaizdoje, kaip mes matome jas krautuveje. Skėčių rankenos yra paprastais medeliais, kurie išauginama taip, kaip norima. Vartojama įvairių paprastųjų rūšių medžių. Skėčių pramonė yra daugiasiausi išsivystęsi Francuzijoje. Tenai ištisi žemės plotai yra pavesti auginimui medžių, iš kurių paskui daroma rankenos skėčiams. Įtasyta toki pat daržai, kaip ir čioniams medeliams auginti.

Medeliai skėčiams yra sodinami ir auginami, kaip čiepai. Pirmo meto pabaigoje jaunas medelis yra žemai prie šaknų nupjaujamas. Tuomet iš šonų pradeda augti atžalos. Apatinės atžalos šakos yra nupjaujamos, ir paliekama tiktai lapų kepurė atžalos viršūnėje. Tuomet medžių prižiūrėtojai pradeda savo darbą. Jie lanko, išsukinėja jaunutes atžalas į tokias formas, kokių norim. Suprantama, visa tai daroma su atsargumu, kad atžalos nebūtų sužeistos ir nenuždytų. Priduotoje jai formoje atžala auga ir sutvirtėja į stiprų medelį, kurisai yra jau gatava skėčiui rankena. Kartais tam tikrų prietaisų pagalba iš šių medelių išauginama ritualiai, keturkampiai ir kitokios įvairios figūros.

Šių medelių išauginimui reikia trijų metų. Kuomet medelis jau užtektinai išaugo, tai jisai nupjauama, džiovinama, ir pasiunčiama skėčių dirbėjui, kurisai nupaliruoja ir padaro jį skėčio dalim.

Tie medeliai užima didelius žemės plotus ir trečiame savo augimo mete išrodo į tankią, didelę skėčių rankenų giria. Francuzijoje kasmet „nušienaujama“ daugybės šių rankenų. Ačiu nuolatiniam sodinimui, stoks šiuose medeliuose nesijaučia.

567. Kame yra didžiųjų tyrų (pustynių) priežastis? Didžiausieji tyrai randasi, kaip žinome, Afrikoje ir Azijoje. Pirminė tyrų priežastim yra lietaus stoka. Nesant lietaus, augmenys neaugs, ir žemė lieka tuščia, tyra.

Tą mes visi žinome. Bet gema klausimas, kodėl tose vietose nėra lietaus, tuom tarpu kaip kitose vietose, atpenč, to lietaus yra net labai daug? Priežastim nėra tolis nuo jurių. Daugelis vietų, stovinčių daug toliau nuo jurių, turi gražų žalią papuošimą, tuom tarpu kaip kai kurie tyrai prieina arti prie jurių.

Didžiųjų tyrų priežastim skaitoma Goltstro mo sriovė, kuri teka nuo Floridos pakraščiu per Atlantiką prie šiaur-vakarinio Skandinavijos kampo. Šioji sriovė, tekėdama iš šilto krašto, neša šiauruioms šiltą vandenį. Šiltas vanduo sušildina orą virš sriovės, ačiu kam, greta vandeninės sriovės, yra ir oro sriovė. Šioji šilta sriovė tačiaus nėra sausumojo sulaikoma, kaip kad yra su vandens sriove. Oro sriovė plaukia virš Europos ir čia išmeta iš savęs žemyn tą daugybę vandens, kuris yra gre. Ačiu žemės sukimuisi, oro sriovė išpradžių plaukia rytuosna ir paskui pasuka link pietų. Sriovė pasidaro sausa. Prie ekvatoriaus oras, prieš tai atvėsęs, vėl sušyla, tačiaus vandens jame jau nėra. Sisai sausas oras pereina per Turkestaną, Arabiją ir Afriką, kame yra dideli tyrai.

Jeigu ne Goltstro mo sriovė, oras būtų kitokiose aplinkybėse, ir rasi, kiton linkmėn pusę ir tuomet gal nebūtų tyrų, kuriuos dabar turime. Tokiu būdu, šiltas Goltstro mo vanduo skaitoma tyrų priežastim.

568. Kokią įtaką daro karė į vaikus? Kudiakystės amžius yra laikas, kuomet įspūdžiai į žmogaus omenį daro didžiausią įtaką ir palieka giliausią žymę, kuri didesniame ar mažesniame laipsnyje paprastai pasilieka visam amžiui. Auklėjimo tikslu yra apstatyti kudiakį tokiomis aplinkybėmis, kurios teiktų gerus, naudingus įspūdžius. Tie įspūdžiai sudaro kudiako sielą vienoki ar kitoki būdu, ir iš kudiako išauga tokis arba kitokis žmogus. Karė abelnai turi blogą įtaką į žmones. Jinai pripratina juos prie žiaurumo, kraujo, žudymo, užmuša švelnesnius jausmus, sunaikina žmogaus sieloje žmoniškumą. Tai pati įtaka daroma į

gina pati gamta tokioje išvaizdoje, kaip mes matome jas krautuveje. Skėčių rankenos yra paprastais medeliais, kurie išauginama taip, kaip norima. Vartojama įvairių paprastųjų rūšių medžių. Skėčių pramonė yra daugiasiausi išsivystęsi Francuzijoje. Tenai ištisi žemės plotai yra pavesti auginimui medžių, iš kurių paskui daroma rankenos skėčiams. Įtasyta toki pat daržai, kaip ir čioniams medeliams auginti.

Medeliai skėčiams yra sodinami ir auginami, kaip čiepai. Pirmo meto pabaigoje jaunas medelis yra žemai prie šaknų nupjaujamas. Tuomet iš šonų pradeda augti atžalos. Apatinės atžalos šakos yra nupjaujamos, ir paliekama tiktai lapų kepurė atžalos viršūnėje. Tuomet medžių prižiūrėtojai pradeda savo darbą. Jie lanko, išsukinėja jaunutes atžalas į tokias formas, kokių norim. Suprantama, visa tai daroma su atsargumu, kad atžalos nebūtų sužeistos ir nenuždytų. Priduotoje jai formoje atžala auga ir sutvirtėja į stiprų medelį, kurisai yra jau gatava skėčiui rankena. Kartais tam tikrų prietaisų pagalba iš šių medelių išauginama ritualiai, keturkampiai ir kitokios įvairios figūros.

Šių medelių išauginimui reikia trijų metų. Kuomet medelis jau užtektinai išaugo, tai jisai nupjauama, džiovinama, ir pasiunčiama skėčių dirbėjui, kurisai nupaliruoja ir padaro jį skėčio dalim.

Tie medeliai užima didelius žemės plotus ir trečiame savo augimo mete išrodo į tankią, didelę skėčių rankenų giria. Francuzijoje kasmet „nušienaujama“ daugybės šių rankenų. Ačiu nuolatiniam sodinimui, stoks šiuose medeliuose nesijaučia.

567. Kame yra didžiųjų tyrų (pustynių) priežastis? Didžiausieji tyrai randasi, kaip žinome, Afrikoje ir Azijoje. Pirminė tyrų priežastim yra lietaus stoka. Nesant lietaus, augmenys neaugs, ir žemė lieka tuščia, tyra.

Tą mes visi žinome. Bet gema klausimas, kodėl tose vietose nėra lietaus, tuom tarpu kaip kitose vietose, atpenč, to lietaus yra net labai daug? Priežastim nėra tolis nuo jurių. Daugelis vietų, stovinčių daug toliau nuo jurių, turi gražų žalią papuošimą, tuom tarpu kaip kai kurie tyrai prieina arti prie jurių.

Didžiųjų tyrų priežastim skaitoma Goltstro mo sriovė, kuri teka nuo Floridos pakraščiu per Atlantiką prie šiaur-vakarinio Skandinavijos kampo. Šioji sriovė, tekėdama iš šilto krašto, neša šiauruioms šiltą vandenį. Šiltas vanduo sušildina orą virš sriovės, ačiu kam, greta vandeninės sriovės, yra ir oro sriovė. Šioji šilta sriovė tačiaus nėra sausumojo sulaikoma, kaip kad yra su vandens sriove. Oro sriovė plaukia virš Europos ir čia išmeta iš savęs žemyn tą daugybę vandens, kuris yra gre. Ačiu žemės sukimuisi, oro sriovė išpradžių plaukia rytuosna ir paskui pasuka link pietų. Sriovė pasidaro sausa. Prie ekvatoriaus oras, prieš tai atvėsęs, vėl sušyla, tačiaus vandens jame jau nėra. Sisai sausas oras pereina per Turkestaną, Arabiją ir Afriką, kame yra dideli tyrai.

Jeigu ne Goltstro mo sriovė, oras būtų kitokiose aplinkybėse, ir rasi, kiton linkmėn pusę ir tuomet gal nebūtų tyrų, kuriuos dabar turime. Tokiu būdu, šiltas Goltstro mo vanduo skaitoma tyrų priežastim.

mažą kudiakį, tiktai nesulyginama didesniame laipsnyje. Viskai auga, girdėdami nuolatines kalbas apie užmušinėjimus, didžiausius žiaurumus, pripranta prie jų. Vaiko sieloje pasilieka ant visados girdėtųjų kalbų pėdsakas. Žmoniškumas, švelnumas jau neisbujos tokiu skaisčiu žiedu, kaip kad galėtų išbūti, jeigu kudiakis būtų šauniais prajęs pro kalbas apie karę.

Karės įtaka į vaikus yra tiesiog pragaistinga.

KLAUSIMAI.

569. Iš kur paeina lietus?

570. Kaip geriau dirbti: sėdint ar stovint?

571. Kaip gali liga visai perraityti žmogaus budą?

572. Kodėl dulkės yra pavojingos sveikatai? (Atsakymai bus kitam numerij).

KIBIRKŠTIS.

O-jazau! Dar vienas stebulingas klinikas ir institutas, kuris gydo nuo visų priepuolių. „Kova“ taip jį garina:

„Visoms visuomenės ligoms pashalinti yra vienintelis pasekmingas vaistas — socializmas“.

Siur, tai stebulingas vaistas, kuris ir Colins'o Institutą bytina.

Matau, kad šv. Petro ir Povyl dr-stė iš Westville, Ill. sako taip: „Patėmiję, kad Lietuvoje yra aukos, skiriamos klioštioriams, norime atkreipti Amerikos lietuvių domą, kad ir mūsų aukauti pinigai nepektų tenai“.

Sventas Petras galėtų su ramia sąžine dangaus raktais suskaldyti tai draugystei galvas už tokį melagingą ir netikusį įtarimą.

Progresas! „Naujienose“ patėmijau ant vieno puslapio didelėmis raidėmis „Druska su pipirais“. Dats rait! Ant kitų puslapių nestoka lapinės, supuvusių kiaušinių ir pusėtinai pamazgų. Turint dabar druskos ir pipirų — gera putra... bedarbiams. Help yourself!

„Draugas“ sako, kad jis kol gyvas neprisims klerikalio vardo. Be abejonės, krikščioniškas nusizėnimas yra labai pagirtinas dalykas. Jeigu ne dabar, tai vis ant kapo kada nors dėkinga visuomenė siųtą cnatą atnagradys.

Naujas pavojus! Gali netrukus raidžių alfabete pritrūkti. Laikraščiuose matau draugiją su tokiu vardu: „S. L. R. K. P. B. A.“. Neuzilgo gal reikės vardus sieksniais mieruot.

Kaizeris vėl liepė Varšavą pamint! Kad tai toji Varšava būtų duona su sviestu...

„Draugas“ įieško, kur pasidėjo „Naujienų“ ponas „Ozys Mikitonas“. Neturi uoslės. Jeigu turėtų, tai iškarto užuostų, kad „Pyptių Kapitonas“ turi tokį patį kvapą, kaip ir „Ozys Mikitonas“, — atspirant pasėnavotos publikos, pavasaryj bjaurybę smirda...

Matyt iškarto, kad moterų skyrių laikraštį „Amerikos Lietuvis“ vadovs moteris — bent savo skaitytojas pamokina kaip sriubos virti ir kitų naudingų dalykų. Kiti laikraščiai, turinti tą skyrių, gerai padarytų nuo „Am. Lietuvis“ pasiimkite.

Pavasaryje, sulę gantiskų įstatymų, visi gyvuliai „seriasi“. Butų neblogai, kad ir mūsų laikraščiai keikunams nors šį pavasarij liežiuvį šiek tiek nusitertų.

Gavėnia! Ne tik pilva, bet ir liežiuvį vėta pažeboti.

Jurgis Spurgis.

EXTRA!

Leidžiant laikraštį spaudon gauta žinia apie sekančio turinio telegramą:

„Berlin, per Amsterdamą, vasario 17 d. Telegramas iš Karaliaučiaus į laikraštį Local Anzeiger sako, kad vokiečių kariūnė pasiekė didžiąją rusų tvirtovę Kauną ir visiškai ją apsupo.“

Jeigu šis telegramas būtų teisingas, tai vokiečių įsiveržimas Didžiojon Lietuon būtų daug smarkesnis, negu visos žinios iki

siol rodė. Telegramo teisingumas reikėtų, kad vokiečiai užėmė vien Suvalkiją, bet jau yra ir gan giliai Kauno gubernijoje. Šioji žinia tačiaus yra privatiška ir į jos teisingumą reikia žiūrėti labai atsargiai.

KARĖS PASEKMĖS SUVALKIJJO.

Delegatas Varšavos centralio piliečių komiteto Stanislaw Staniszewski sugrįžo Varšavon iš Suvalkų gubernijos ir pagarsino laikraštį Kurjer Warszawski atskaitą savo tyrinėjimų karės pasekmių Suvalkijoje. Komiteto delegatas sako, jog iš visų karės apimtų Lenkijos gubernijų, daugiausiai nukentėjo Suvalkija. Nėra ten pavieto, nėra kaimo, kur nebūtų matyt karės pasekmių. Suvalkų pavietij nukentėjo valsciai: Andrzejewo ir ten vienas kaimas tapo išnaikintas, 43 kaimiečiai neteko pastogės ir maisto. Witainio valsčiuje 16 kaimų išnaikinta ir 307 žmonės nukentėjo. Wolkos valsčiuje 32 kaimai išnaikinti, nukentėjo 2,543 valscionis. Huta valsčiuje išnaikinta 6 kaimai, o nukentėjo 307 kaimiečiai; Jilenevo valsčiuje išnaikinta 8 kaimai, o nukentėjo 517; Zaboryski valsčiuje išnaikinta 3 kaimai, o nukentėjo 15 valscionis; Kadarski valsčiuje išnaikinta 6 kaimai, o nukentėjo 33 valscionis; Koniechor valsčiuje išnaikinta 10 kaimų, o nukentėjo 477 valscionis; Kurow valsčiuje išnaikinta 34 kaimai, o nukentėjo 1,517 kaimiečių; Przelost valsčiuje išnaikinta 2 kaimai, o nukentėjo 482 valscionis; Pawlowka valsčiuje išnaikinta 24 kaimai, nukentėjo 1,586 žmonės; Serwy valsčiuje išnaikinta 3 kaimai, nukentėjo 48 žmonės; Filipowo valsčiuje išnaikinta 6 kaimai, o nukentėjo 1,023 kaimiečiai. Czostkow valsčiuje 22 kaimai išnaikinta, o nukentėjusių yra 665. Visame gi Suvalkų pav. išnaikinta 173 kaimai, o nukentėjo 1,911 valscionis šeimynų (9,520 žmonių). Pastovaus maitinimo reikalauja 9,480 žmonių, gyvenimų neturi 3,355 žmonės, drabužių 2,235, kuro 5,352.

Seinų pav. suvisu išnaikinti kaimų yra 13, o išpėstų 16. Be pastogės ir maisto yra 183 šeimos, arba 622 žmonės.

Kalvarijos pav. nukentėjo 6 valsciai: Krosna, Simno, Alytaus, Panemunio, Balkunų ir Udrijos. Be pastogės yra 131 šeimyna iš 642 žmonių. Mariampolės pav. nukentėjo 10 valsciu ir 1,851 žmogus. Iš kitų pavietų komiteto delegatas nesurinko statistiškų žinių, matyt jo tyrinėta iabiau lenkų apgyventi pavietai. Jis vien paduoda, kad Augustavo ir Vilkaviškio pavietai nukentėjo daugiau, o Naumiesčio, pav., apart paties miesto, nukentėjo mažiau.

Visoj gi Suvalkų gub. benaminių ir be maisto žmonių yra apie 30,000. Jų maitinimui reikia mažiausia 90,000 rublių kas mėnesis. Dėl vargo ir bado Suvalkų gubernijai gresia limpančios ligos, ypač gali apsiereikti bado šiltinės.

RUSAI LENKIJJO.

Skaitytojai žino, kad karės pradžioj, kol vokiečiai savo pajegas statė prieš francuzus, norėdami juos pirma įveikti, o paskui mane įsisti prieš Rusiją, jos kariūnė, rusų generolo Renekamp'o vedama, lengvai įsiveržė į Prusus ir lindo vis toliau, o vokiečiai traukėsi atgal prieš skaudingę rusų kariūnę, bet prie Tannenbergo atsidėmė, rusus baisiai sumušė ir greitai juos ne tik iš Prusų išvijo, bet pats įsiveržė Lietuvon ir Lenkijon, iš kur ir iki šiolei rusų vadovs neįstengia vokiečių išvyti. Kodėl taip yra? Visi žino, kad Rusija gali daugiausiai kareivių pastatyti negu Vokietija ir Austrija. Gal Rusija išsų į reikalingas vietas neįstengė sustraikti tiek savo kareivių, kiek reikia vokiečių įveikimui?

Vokiečių štabas apskaito rusų kariūnę, Lenkijoj buvusią ruodžio ir sausio mėnesiuose, ant 1,800,000, prieš kurią vokiečiai ir austrai galėjo vien pusę tokiaitlaus pastatyti, bet rusai ty įlenkesni priešų pajėgų iš Lenkijos išvyti neįstengė, ir iki šiol nuo jų Lenkijos išvalyti negali. Todel ir karė apsiurbė žiuoja Lenkijos naikinimu.

Dabar rusai prieš angus ir vokiečius suraukė 2,600,000 kareivių, bet ir su tomis pajėgomis neįstengia Lenkija nuo priešų išvalyti; nors dalis rusų kariūnėnų ir įsiveržė į Prūsiją, Austriją, bet vis nežinia, ar galės ten pastoviai užsikurti, nors priešų pajėgos yra mažesnės.

Rusų aficerų laikraštis "Ruskyj Invalid" taip aiškina rusų nuveiktos karės mūšius. Laikraštis sako, jog milijoninė armija, manevravimas reikalauja ir atsakancio rūmų, kad galėtų savo priešakinę liniją atsakanciai sumandoti. Ji reikalauja užtektinai plataus fronto gynyminio savo susinėjimo. Milijoninė armija, kuri nori kiti, kad ir silpnėję, apsausti, turi turėti pakankinai geležinkelį, kad sušpėti pergabinti kareivius ir reikalingą karę medžiagą į reikalingas vietas pergabinti, tuomet tarp Rusijai trūksta tinkamų geležinkelių: priešas turi juos į visus krastus, Rusijos gi geležinkeliai čia vien iš Varšavos, taigi iš vienos vien vietos. Krasto plotai tarp tvirtovės Ossowie, Vисло, ir upės Sam yra blogiausi didesnių pajėgų pasikurtinimams. Taigi svarbiausios priežastys, nepaisant didesnių pajėgų, rusų menkų pasisėkimų, yra netikimas karės ir stoka geležinkelio.

LENKAI LIUOSNORIAI FRANCUIZIJOS.
Dėl tvirtimo lenkų liuosnorių pulkų Francuizijoje, sudurtinimui francuzų kariūnėnų, tarp lenkų kilo toki jai vaidai, kaip ir dėl to, su kuom lenkai privalo laikytis—su Rusija, ar su Vokietija ir Austrija. Tvirtai lenkų liuosnorių dalis Francuizijoje pakvietė ir Amerikos lenkus pagarsėje lenkai, tarp kurių buvo ir pagarsėje muzikas Padewerski. Tuom tarpu laikraštį Wladonosci Poleski, pasirodė straipsnis, kuris užtikrina, jog parašai jo telegramu kviečiančių lenkus tvirti lenkų liuosnorių pulkus Francuizijoje padėti be pasirašų jo juom žinios; parašai tie būk padėti vien privoliojini lenkų ir tai būk prisirašė nedaugiau šimto ir iš jų daugelis pasitraukė.

Tuom tarpu arti liuosnorių organizatorių ir pakvietusių lenkus rašytus stovintis Dr. Boleslaw Motz užtikrina, kad telegramas kviečiantis lenkus rašytis buvo tikrai pasirašiusių jo juom lenkų veikėjų surengtas, ir tas komiteta; yra Francuizijoje ir dabar, susideda iš jų pačių lenkų veikėjų, kurie po pakvietimu pasirašė; telegramą pasirašė tieptoriūs Styka, kuris į pakvietusių komitetą nei nepriguli, tai jam suklustuoti telegramą ir reikalo nebuvo.

Liuosnorių yra suvisrūm 600, ir jie susideda ne iš prikaltųjų tamsių darbininkų, nežinančių kur ir ko eina, bet dauguma iš inteligentijos—daktarų, laikraštinkų, inžinierių ir kitokių, gerai žinačių kur eina, ir ko įjesko.

Prisirašancius ne tik nemėginta visokiems pažadėjimais vilioti, bet priešingai, visiems perstatyta visą tarnystos sunkumą ir riziką, o turinčius šeimynas šeimynas net atkalbinėta stoti į liuosnorių eiles. Apie rugones ant liuosnorių organizatorių komiteto iki šiol niekas negirdėjo. Liuosnorių, kovojančių francuzų eiles, yra ne vien lenkų, bet ne trūksta čekų, italų, rumunų, ispanų, graikų ir kitokių, ir tai daugiau negu lenkų. 600 lenkų liuosnorių pagelbon francuzams nedaug vers, bet vis-gi ir tas rodo gerys norus, ir už juos taikos tarybose francuzai gali už lenkus žodį tarti, ko niekinti negalima.

Lenkų legionai, padidanti austrams, nors tie čia įsidėnti su didžiausiais lenkų priešais vokiečiais, susideda iš dešimtį kartų didesnio skaitliaus. Mėginta panasius tvirti ir Prūsiose, bet nepasisekė; mėginama tvirti ir Rusijoje, bet ir čia eina sunkiai; nes lenkų dauguma ir rusams netiki, perligai jie rusų valdžios buvo persekiojami.

NUOSTOLIAI DIDELIUOSE MŪŠIUOSE.
Dr. G. Bidart, pasiremdamas ant archyvoose visokių kraštų surastų žinių, pagarsinoma statistika kariūnėnų, dalyvavusių dideliuose mūšiuose ir jų nuostolių. Jo pagarsintos žinios apima laiką nuo 1618—1905 metų. Jo šaltinis apima 33 kares,

408 didelius mūšius, o jų skaitinys buvo 49 milijai, kuriuose priešai turėjo po daugiau kaip po 100,000 kareivių.

Didžiausias mūšis nuo 1813 m. iki 1905 m. buvo prie Mūgdeno, laike Rusijos su Japonija karės. Ten stovėjo 314,000 japonų prieš 310,000 rusų. Japonai mūšį pralaimėjo 41,000 kareivių, arba 13% visų mūšų dalyvavusių, rusai gi nužudė 96,500, arba 31% visų jų kareivių.

Mūšij prie Leipzigo 1813 m. prieš 175,000 Napoleono kareivių stovėjo 325,000 susijungusių jo priešų. Susijungę talkininkai nužudė 80,000 kareivių, arba 24.3% visų jų pajėgų, francuzai gi nužudė 60,000, arba 34.3%. Mūšis tęsėsi dvi dienis. Užmūstas čia 17 generolų, o tame ir Juozas Poniatowski.

Trečias didžiausias mūšis buvo prie Koenigsgraceto, karę austrai su prūsais 1866 metuose. Čia stovėjo priešais maž-daug lygios pajėgos, Prūsai turėjo 220,000, o austrai 215,000. Žuvo gi 9,200, arba 4.2% prūsų ir 44,300 austrų, arba 20.6%.

Ketvirtas didžiausias mūšis buvo prie Shaho, karę rusų su japonais. Čia stovėjo 145,000 japonų prieš 210,000 rusų. Čia krito 17,000, arba 11.7% japonų ir 40,000, arba 21.8% rusų.

Mūšij prie Sedano, karę vokiečių su francuzais 1870 m., kur nelisvėn pakliuvo francuzų cėsorius Napoleonas III, stovėjo 200,000 vokiečių prieš 120,000 francuzų, bet mūšij dalyvavo tik 160,000 vokiečių ir 95,000 francuzų. Čia krito 8,300 vokiečių, arba 5.2% ir 17,000 francuzų, arba 18%. Žuvo 1 vokiečias ir 2 francuziški generolai. Čia nelaisvėn pakliuvo 83,000 francuzų, drange su sužeistais, tame 2,830 aficerų ir 38 generolai. Dabar-tiniuose mūšiuose žuva daugiau žmonių, nes daugiau jų mūšin stvoja.

KARINGIAUSIA EUROPOS TAUTA.
Iš didžiųjų Europos tautų, karingiausia, daugiausia vedusi karių tarta yra francuzai. 14 šimt-metj Francuzija turėjo 43 kare-tus—5 metus naminių karių, 13 svetimoj teritorijoj ir 25 savo teritorijoj. 15 šimtmetj turėjo 71 karės metą, 15 svetur, 43 vedė savo teritorijoj ir iš jų karės naminės karės, 16 šimt-metj turėjo 85 karės metus, iš jų 44 buvo vedamos svetur, 18 karės naminės, 17 šimtmetj buvo 60 karės metai, iš jų 52 buvo vedamos svetur, 18 šimtmetj buvo 58 karės metai, 19 šimtmetj išpradžij 15 metų trunkėsi Napo-leono karės; paskui ėjo liepos mėnesij kilusi revoliucija, karė Algierie, revoliucija 1848 m., sukilimas Belgijoj, karė Chinuovae, Krimo, už Italijos išliuosavimą, karė Meksikoj ir karė su Vokietija 1870—1871 metuose. Iš-čmus kares su Vokietija, kitos Francuzijai pusėtinai pasisekė, ypač karės pereito šimtmečio po Napoleono puolimo.

DINAMITO ISTORIJA.
Garsi sprogstanti medžiaga dinamitas, vartojamas karėse, kasyklose, prie uolų ir triobų ar-dymo išrasta 54 metus atgal. Išrado ją jaunas švedas Alfred Nobel, kuris mokinosi chemijos pirmiausia Stockholm, o paskui Paryžij, ir nuo jaunų dienų užsiėmė tyrinėjimu sprogstančių medžiagų. Viena iš tokių me-džiagų Nitrocellistosa tapo iš-rasta apie 1860 m. francuzo Bra-cound, bet ją vartoti praktiškai kims tikslams buvo taip sunku, kad jis praktiškai pritaikymo ne-rado. Sprogstančią medžiagą, tinkamą praktikiškiems tikslams, prie atsakančių sujungimą šaudy-mo medvilnės ir sprogstančios želatinos išrado Alfred Nobel. Žuvo tai dinamitas. Išpradžij ta sprogstanti medžiaga plates-nei visuomenei buvo beveik su-visu nežinoma, nors prie experi-mentų ne viena laboratorija iš-lėkė į padanges. Tik nuo 1866 metų, kuomet gabenantis dina-mitą garlaivis porte Lima išlėkė į padanges ir eksplozija labai daug namų išgriovė ir užmušė visą laivo įgulą, žmonės pradėjo interesuotis dinamitu.

1860 m. Nobel mieste St. Sev-rau, Francuizijoje, įrengė pirmą didesnę laboratoriją dinamito dir-sybimui, bet laboratorija pavėrsti į dirbtuvę dėl pinigų stokos No-belinui nepasisekė. Cėsorius Na-poleonas III rodo interesą po-Nobelio išradimu, bet jam pasi-sekė išderėti vos 100,000 frankų

pašelpo išradėjui nuo Paryžiaus bankieriaus Percire. Kada gi paskui Francuzijos valdžia at-metė kitą Nobelio išradimą—be-duminį paraką, jis perkeitė savo laboratorijas į akcijonierių kom-panijas ir pats nuo kompanijos vedimo atsiskakęs, gyveno mieste San Reimo, kur ir pasimirė 1896 metuose.

Dinamitas yra tai svarbiausias Nobelio išradimas; jis perkeitė ne tik karių vedimo būdą, bet rado pritaikymą kasyklose, prie triobų statymo, kelių vedimo, tinklei dirbimo ir t.t.

Mirus Nobelui, jo testamente rado užrašą 50 milijonų frankų dovanoms svarbiausiems darbi-ninkams visokiose mokslo šako-se ir literatams. Fondas tas turi įi sutvėrusio Nobelio vardą; do-vanos iš nuosimčių to fondo dalinamos kasmetai Švedijos ir Norvegijos mokslo akademijoj.

LENKISKAS AMBASADORIUS AMERIKOJ.

Matyt ambasadorij vieta ge-ra, ypač jeigu atstovavimui ko-kios tautos kas nors pinigų duo-da. Tautos atstovams, apart ko-kito, pakelia vardą ir svetimtau-čių akcye, net žmonių nei jokių nuopelnų neturinčių ir niekam nežinomų. Dabar Amerikon at-kako iš Galicijos agituoti už Prūsų ir Austrijos andą koksai, matyt sulenkėjęs vokiečių Haus-ner, ir stengėsi lenkus austrų ir vokiečių pusen patraukti ir su-rinkti nuo čionykščių lenkų pi-nigų. Jis čia persistato vienati-nių lenkų ambasadoriu. Prakal-bą laikė Milwaukee, Wis., tik čia jam nelabai pasisekė, nes Amerikos lenkų dauguma laikosi Rusijos.

NAUJI RAŠTAI.
Komunistų Manifestas. Parašė K. Marx ir F. Engels. Sulietuvi-jo J. B. S. Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje leidinys No. 17. Philadelphia, Pa. 1914 m. Puslapių 52. Kaina 15c.

Pilnosios Bialybrės Katekizmas. Pagal J. M. Cullen sutaisė kun. P. Saurusaitis. Išleido pats autorius. Waterbury, Conn. 1914 m. Pust. 159. Kaina nepažymėta.

Ar yra pragaras? Parašė kun. Pr. Skouffo. Iš lenkiskio vertė kun. Del. Martišius. Sv. Kazimie-ro Dr-jos leidinys No. 159. Kau-na. 1914 m. Pust. 86. Kaina 30 kap.

Paskaita apie Susisijungimą Lie-tuvių Amerikoje. Parašė SLA. Narys Apyseis. SLA. leidinys 22. New York, N. Y. 1915 m. Pust. 31. Kaina nepažymėta.

Jo Malonybė Naujas Zemačių ryškumas Pranciškus Karevičius. Surinko, sutaisė ir įžangą parašė kun. A. Dambrauskas. Sv. Kazi-miero leidinys No. 84. Kaina 30 kap.

Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Prancišij Julė. Išleista au-toriaus tėsomis. Philadelphia, Pa. Pust. 317. Kaina nepažymėta.

Telpa čia aprašymai kelionių: Francuizijoje, per Belgiją ir Vo-kietiją. Tėvynė, per senovės Lietuvių žemes ir Rusiją. Per Azijos tyrinėjimus į Taškentą. Taškentas, Samarkandas, Bucha-ra, Chyva, Merva, Užkaspija, Krasnovodskas, Kaspija, Baku, Kaukazas, Tiflisas. Gruzijų ka-riskuoju keliu per Kaukazo kal-nus. Vladikaukazas, Rostovas prie Dono, Maskva, Tverius, Pe-trogradas.

Telpa knygoj taipgi gražios iliustracijos: Kolonijos Katedra. Nuorašas nuo Tamerlano kapo. Paryžiaus miestas ir upė Seine. La Madeleine bažnyčia Paryžij. Notre Dame de Paris katedros bažnyčia. Trocadero rūmai, kur tilpo ir lietuvių parodos skyrius 1900 m. La Mesnine (Norman-dijoj), Virbaliaus bažnyčia.

VIETINIS ŽINIOS.
Paskutinis priminimas. Šiuom paskutiniū kartū primename, kad sekantį nedėdijim, vasario 21 d., "Mildos" svetainėje, 3138 So. Hal-sted st., ant trečių lubų, 2 val. po pietų, bus Chicago ir apielinkij draugij atstovų susirinkimas, ku-riame bus plačiau aptarti reikalai Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomi-jos Fondo Chicagoje. Reikalo svarbumas yra taip didis, kad vi-loms prijuočiančios draugijų, ku-rioms rūpi sutvarkyti šelpimo nu-kentėjusių nuo karės Lietuvoje,

privalety prisigisti savo atstovus su-sirinkimam.
Liet. Gelb. ir Aut. Fondo Chicagoje valdyba.

T. M. D. 22 k. nariams. Šį ne-dėdijim, vasario 21 d., bus mėnesi-nis T. M. D. 22-ros kuopos susi-rinkimas "Ausros svetainėje, 3149 So. Halsted st. Pradžia 1 val. po piet. Nariai yra nuosirdžiai už-kviečiami atsilankyti ir atsivesti kandidatus prisirašymui kuopon.

T. M. D. 22 k. valdyba.

S. L. A. 38 k. nariams. Visi kuopos nariai yra užkviečiami įjei-ti savo antrašus kuopos sekreto-riui, p. A. Bračuliui, 3120 Eme-rald ave.

Kuopos valdyba.

S. L. A. 122 k. vakaras. Prači-tą subatvakarį ant Town of La-ke, Columbia svetainėje, S. L. A. 122 kuopa turėjo savo vakarą. Programas buvo tiesiog milžiniš-kas, ir dėlei ilgumo negalima bu-vo jojo pabaigti. Programas susi-dėjo iš dainų, deklamacijų ir prakalbos. Nors oras buvo nekokis, vienok publikos atsilankė nemažai.

Vakaro pelnas skiriama Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondui. Rengėjai spėjo, kad gryno pelno galės likti keliasdešimt doliarų.

Bucys.

Lietuvos Ukininko dr-jos vakaras.

Praeitą nedėdijim M. Miedlažio salėje atsiuvo vakaras L. U. Dr-jos. Statyta scenoje "Be Sulo". Vaidino M. Dr-jos 28 kp. Dra-matiško Skyriaus artistai. Taipgi buvo prakalba, deklamacijos, du-etas ir dialogas. Vaidinimas nu-sisekė gerai siems vaidintojams: Balsevičiui (Dolichos rolėje), p-lei A. Ulkaitė (Sofijos rolėje), p-lei J. Tampuskaitei (Marės rolėje), p. J. Kapinskui (fabriko savininko rolėje), ir p-lei J. Va-laikaitei (Jukės, Jarnaitės, rolėje).

P-nas S. Biežis kalbėjo apie rei-kalingumą priklausyti prie pašelpi-nių organizacijų. P-lė A. Ulkaitė ir p. A. Palionis padėklavimu pluoštelį gražių eilių. Sesierys, p-lės Zauriutės, išpildė duetą, akompa-nuojant p. S. Skudolskiui. Daly-vaavo programė humoristas "Stepu-kas su Stepuku" p. V. Brusokas, jo sunum buvo P. Šliogeris. Ma-tyt, Stepuko sunus "nusisekė" į tėvą ir ar tik tėvas neturės pasi-rupint, kad sunus neuzbėgtų už akių tėvui savo gabiu vaidinimu.

Garbė Stepukui, kad sunų taip gražiai mokina. Publika tiek pri-tysojuokė, kad kitas iki asarų daėjo ir tai juokėsi. Po programui buvo šokiai iki dvylkotos val. nakties. Publikos buvo gan daug, ir visi, abelnai, ramiai užsilakė. Pagirti-nas West Sidės jaunimas už gra-žų darbą.

Amuras.

Lietuvių Regal Klubo vakaras. Praeitą subatvakarį, vasario 13 d., Miedlažio svetainėje Lietuvių Regal Klubas parengė vakarą nau-dai nukentėjusių nuo karės. Buvo parupintas programos iš 10 nume-rių, tačiau programos toli-gražų ne visas buvo išpildytas. Pasiza-dė du kalbėtojai, tiesa, atvyko, vienok nekalbėjo, nes programo pradžia, dėlei publikos nesurin-kinimo, buvo suvelinta, ir kalbėtojai, pasiaiskinę rengėjams turį kitą svarbų reikalą, išvažiavo prieš pro-gramo prasidėjimą. Vienas kalbė-tojų, vieton savęs, pakvietė kalbė-ti p. Strikuli, kurisai kalbėjo apie mokslo reikšmę ir naudą. Kaipo kalbėtojas, p. Strikulis pa-siraudė esąs gabus. P-lės E. ir O. L. Rudauskaitė, akompanuojant p-lei P. Rudauskaitę, padainavo du-etus "Tėvynė" ir "Pražuvus Mei-lė". "Birutės" kanklininkai pavo-tinai publika maloniū savo sa-tyginio kvarteto skambinimu. Po-nas Juodis patiekė solio mandoli-na. Deklamacijų patiekė p. Brie-dis. P-lė Brazauskaitė angliškai padainavo solo. Pabaigoje solistė ponija Janušauskaitė, akompanuo-jant p. Janušauskui, sudainavo "Dėl Taves Vien" ir "Il Bacio". Dainininkė buvo išsautka ir turėjo dar patiekti extra numerį "Kur Bakužė Samanota".

Publikos išpradžij buvo labai mažai, bet paskui prisirinko šiek-tiek daugiau. Paprastai L. R. Klubas sutraukia didelį būrį jauni-mo. Šio vakaro neskaitingai ap-silankymo priežastimi, kaip mano-sima, galėjo būti bjaurus oras. Pel-no vargū galėjo kas likti.

Nominacijos. Sekančios savaitės utarninke, vasario 23 d., bus Chi-cagos ir Cook papieto valdininkų nominacijos (primaries). Tarp ki-tų, bus nominuojamas kandidatas į majorus. Svarbiausiais majoro kandidatus įjeskotojais yra se-nasai majoras Harrison, Sweitzer (abu ant demokratų tikieto), Thompson (ant republikonisko ti-kieto) ir Olson (ant maišyto ti-kieto).

Pagelba bedarbiams. Kad pagel-bėjus bedarbiams Chicagoje, sten-giamasi rasti kaip galint pascek-mingėsni būdas. Vienu vėliausiųj sumanytyj būdų yra taip vadina-mi melynai ir raudoni tikietai. Vie-šo Gerbuvio (Public Welfare) De-partamento Employment Būras rupinasi tuo dalyku. Tikietai yra duodami pastoviams Chicago gy-ventojams. Melynus tikietus gau-na tie, kurie turi šeimynas; pa-vieniams išduodama raudoni tikie-tai. Darbdaviai prielankiai sutiko šį sumanyną. Pranešama, kad daugelyje vietų, priimant darban, pirmenybė yra suteikiama tiems, kurie turi tikietus. Neturintieji ti-kietų pasilekia už durų.

Lietuviai chagiečiai gerai pa-daryty, jeigu pasirūpintų gauti ti-kietus. Tuom būtų padidinta pro-ga, greičiau gauti darbą.

JUOKELIAI.
CIRKAS.
Mokytojas nuvedė būrelį vaikų į muzejį, kad supažindintus vaikus su senų gadylių gyvuliais. Kada Kazelis sugrįžo namon vakare, tė-vas jo užklausk: — Na, Kazeli, kur šiandien bu-vai visą popietį? — O, tėveli, mokytojas buvo nuvedęs mus į numirėlių cirką.

GASPADARNI KATRIUTE.
Motina vis mokino mažą Kat-riutę, kad nereikėtų išmesti jokį daiktą, kas yra geras, nesulūžęs. Vieną dieną mergelė bėgiojo lau-ke ir netrukus pradėjo belsti du-ris; motina pasitiko ją. — Stai, žiūrėk, mama, ką aš radau, visai da nesulūžus, išmes-ta lauk—mergelė nutvėrusi už vo-degos pastipusią katę, motinai ro-dė.

PER KLADĄ.
Kartą vienas ponas pasikorė šleikomis ant lovos galo. Kaip greit atrasta nelaimė, buvo pra-tysta valdžiai; ir valdininkas, iš-tyręs viską gerai, sustatė šiojį protokolą: — Numirėlis, troškuliū numari-s grįžo namon ir per klaidą, vieton kėlinių, save pakorė.

ŽENKLAS.
Moteris uždusęs atėjo į polici-ją ir greit pasakojo oficerui, kad jos vyras ketines prisigirdinti, o jau antra diena, kaip jis iš namų prapuoė. — Ar jis turėjo kokių ženklų? — aficieras užklausk ir prisirėn-gė padaryti smulkų nuorašą. Moteris valandą sunkiai mišli-jo, ant galo susigriežus tarė: — Jis buvo kurčias.

APGARSINIMAI.
MOKSLININKO ŽODIS.
Prof. Duclaux, paveldėjas Pas-teturo'o ir direktorius jo laborato-rijų Paryžijue, pasakė: kad, kiau-rai ištyrus experimentais, jis ga-lis pasakyti, kad vynos esąs di-dės vertės ne vien todėl, kad jis turi savyje alkoholį, bet dėl jo maistingų dalių. Pasiremiant ant šios išminties, vynos buvo išrink-tas, kaip pamatas gerai žinomos preparacijos "Trinerio" Ameriko-niškos Kartaus Vyno Eli'ro. Tas vynos ypatingai yra išrinktas pa-čij išdirbėjų ir yra rinktinis Cali-fornijos produktas. Su šiuo vynu gydymo žolės darodytos vertės, su-taisytos į labai gerą gyduolę pa-prastoms ligoms pilvo ir vidurių, labiausiai užkietėjimė ir sykiu su kataru pilvo, nužudyme apetito. Kaina \$1.00. Aptiekose. Jos. Tri-ner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Sustingimas kaklo turi būti pa-luosuotas Trinerio Linimentu. Skaudėjimai raumenų yra umai nustabdomi su linimentu. Kaina Trinerio Linimento 25c. ir 50c. J. Grasa siunčiant 35c. ir 60c.

Užkimas, kokiūšas, smaugulys, orinių triubelių uždegimas, šaltis ir kosulys gan greitai pasiduooda gydymo įtekmei

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severos Plaučių Balsamo.) kuri tai gy-duolė ne vien nuramina, bet ir paleng-vina įvairius nuo peršalimo paeinančius nesmagumus.

Kaštuoja 25 ir 50 centai.

Atsakanti gyduolė nuo kosulio "Noriu jums paretiti, kad Severos Plaučių Balsamas yra atsakanti gy-duolė nuo kosulio. Tris sykias toji gyduolė pagelbėjo mano vėikus nuo kosulio ir už tai rekomenduoj vi-šioms, kurioms reikia gerų vaistų." Em. Matejczak, Box 41, Comly, O.	Atsitikimo išlaidos arba parūšas, norime priminti, kad Severos Cold and Grip To-blets (Severos Plotkėlis nuo Gri-po ir Peršalimo) išymai prigelbė-ti Severos Plaučių Balsamo vai-kinimui. Plotkėlis kaštuoja .25 centus.
---	---

Ar Nemėginate Severos Tab-Lax- mus eukrin? Taisai yra pulki gyduolė kaip vaikams, taip ir suaugusiems. Kašt. 10 ir 25 c.

Severos Preparatų parduoda beveik kiekvienoje aptiekioje. Butinai rei-kalsukite Severos išdirbtų vaistų ir neimkite jokių užvažuotų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

PINIGŲ SIUNTIMAS.

Kurie dabar siuntė pinigus į Lietuvą-Rusiją per A. Ol-szewskio Banką, jau gavo laiškus nuo savo giminių, kad pinigus priėmė.

Kurie norite, kad jusų siųsti pinigai gerai nueity, tai siųskite per

A. OLSZEWSKIO BANKĄ,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškojimai.
Pajieškau trijų draugų: Petras Ga-vienas pirmau gyveno 1209 Pacific ave., Tacoma, Wash. Mikolas Gar-mus, keli metal atgal gyveno po No. 4445 Justine st., Chicago, Ill. Z. Maželis pirmau gyveno Chicagoje, praeitą metų išvažiavo į California ar į Texas. Turėdamas svarbų reikalą į viršmūštas ypatas, meldžiu jėi kas žinotumėte kur jie randasi, suteikti man jų antrašus. Arba jus patis ma-tonėkite atsiųskite sekančią antrašą: Mr. I. Nausiedas, 617 W. 33rd st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pažįstamos Broni-slavos Petračiūtės, kurią pažinau Lie-pojuje. Girdėjau gyvena Chicago, Ill. Jos pašos, ar kas ją žino, meldžiu duot man žinią, nes aš turiu svarbų reikalą, už ką busiu labai dėkingas. Atsiųskite adresu: F. K., 6823 Krakow av. S. E. Cleveland, O.

Pajieškau savo brolių Jonė ir Juozo Reventų. Gyveno Clevelande, dabar nežinau kur jis randasi. Meldžiu at-siųskite adresu: Petras Kizevich, 32 Park st., Pittston, Pa.

Pajieškau Pet. Liškaus su visa šei-myna, paeina iš Liepojaus Kuršo gub.; taipgi Jozefos Kvėderavičiukės, 2 me-tai atgal visi buvo Philadelphia, Pa. Jozefa paeina iš Suvalkių gub., Kalva-rijos pav., Linkavos parap., Saballavo sodžiaus. Turju labai svarbų reikalą į abu. Atsiųskite adresu: Mrs. Albina Mellinienė, 2016 Lorain ave., Cleveland, O.

Pajieškau Antano Belzos, paeina iš Navininkų kaimo, Punsko parap. Su-valkių gub.; kuris apsigyveno pas mane sausio 24 d. atkeltavęs iš So. Bostono. Vasario 12 d. 8:30 iš ryto jis išiskrausė sakydamas nesąs ap-plikles skalbti ir nesugrįžo. Tuom pa-čiu tarpu man prapuoė \$205.00; jis už 19 dienų burdo nemokėjo. Kas apie jį man praneš, gaus \$10.00 ra-grados. Meldžiu atsiųskite adresu: Mikolas Maleckas, 118 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Reikalavimai.
Reikalaujama daugiau apsigyvento-jų Utah's rusikoje kolonijoje. Ko-lonija turi apie 60 šeimynų lietuvių, latvių, rusų ir lenkų. Žemė yra labai našl, gausi geru vandeniu, žemės kai-ra yra pigi. Apsigyvenantiems su-teikiama pasipirtis. Chicago's proper-ties primama mainais už žemę.
D. Bulvahn, Russian Colony, Walker Bank Building, SALT LAKE CITY, UTAH.

Ant Pardavimo.
Ant pardavimo:—bučernė ir grosernė, išdirbtas cash biznis, kaina prienamą; pardavimo priežastis: išvažiavimui į Pullman į savo locus namus. Atsi-ųskite: 2306 Blue Island ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—bučernė ir grosernė, išdirbtas cash biznis, kaina prienamą; pardavimo priežastis: išvažiavimui į Pullman į savo locus namus. Atsi-ųskite: 2306 Blue Island ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—geri formai, nea no-rių į kita miestą išvažiavimui. Ati-lankykite vakare, tikal nuo šešių, nes aš dirbu dienomis.
A. Dobkiewicz, 3244 So. Halsted st., Chicago, Ill. Is fronto ant antrų lubų.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS:
Pigiaj parduodu geriausias gatavas farmas su būdinkais, sodiniais užsėtais javais; turju visokiū didumo farmų, žemė—molis su žuodėmiu ir molis su smiltimis maštyta, derlinga; žemė, pirmo sorto visokiems javams ir siemams ir sodams. Turju daugybę farmų neisdirbtų žemty labai pigiai parduodu ant lengvų išmokėjimų. Žemė atsakančiai gerai. Didžiausioj Amerikoje lietuvių fermerių kolonijoj

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severos Plaučių Balsamo.) kuri tai gy-duolė ne vien nuramina, bet ir paleng-vina įvairius nuo peršalimo paeinančius nesmagumus.

Kaštuoja 25 ir 50 centai.

Atsakanti gyduolė nuo kosulio "Noriu jums paretiti, kad Severos Plaučių Balsamas yra atsakanti gy-duolė nuo kosulio. Tris sykias toji gyduolė pagelbėjo mano vėikus nuo kosulio ir už tai rekomenduoj vi-šioms, kurioms reikia gerų vaistų." Em. Matejczak, Box 41, Comly, O.	Atsitikimo išlaidos arba parūšas, norime priminti, kad Severos Cold and Grip To-blets (Severos Plotkėlis nuo Gri-po ir Peršalimo) išymai prigelbė-ti Severos Plaučių Balsamo vai-kinimui. Plotkėlis kaštuoja .25 centus.
---	---

Ar Nemėginate Severos Tab-Lax- mus eukrin? Taisai yra pulki gyduolė kaip vaikams, taip ir suaugusiems. Kašt. 10 ir 25 c.

Severos Preparatų parduoda beveik kiekvienoje aptiekioje. Butinai rei-kalsukite Severos išdirbtų vaistų ir neimkite jokių užvažuotų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

PINIGŲ SIUNTIMAS.

Kurie dabar siuntė pinigus į Lietuvą-Rusiją per A. Ol-szewskio Banką, jau gavo laiškus nuo savo giminių, kad pinigus priėmė.

Kurie norite, kad jusų siųsti pinigai gerai nueity, tai siųskite per

A. OLSZEWSKIO BANKĄ,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Parsiduoda.—mėšinyčia ir grosernė (Thomaston, Conn., apgyventoje vieto-jė: yra visos vlgados ir mašinos dir-bimui visokių dešų.

Parduodu šitą pelningą biznį, ned-turini kitą ir negaliu abejuoti biznįj tinkamai apžiūrėti. Kaina žema. No-rintieji arčiau sužinot, atsiųskite: Peter Rimkus, 682 N. Riverside st., Waterbury, Conn.

Parsiduoda:—visa arba viena pusė motoriku rūbų išdirbimo kraicių sa-pas. Įkurta ir gerai eina biznis. Tu-ri būti suvejas (kraicius) ir gerai mo-kantis kirpimas ir primieravina, toks gal įstoti į šitą biznį su maža suma pinigų arba mažą dalį cash įneš-ti, o kitą ant lengvo išmokėjimo iš-biznio uždario. Adresuok per laiską tikrai.

Manager, 154 W. Randolph st., Room 24, Chicago, Ill.

Parsiduoda:—aparatas 5x7, visai mažai vartotas, atrodo kaip naujas; su visais prie jo prietaisais. Taisi norintiam pradėti fotografu amata yra labai gera proga atpirkti, nes už mažą kain

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS TIKĖJIMU ISTORIJA

Visas veiklas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbą vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiskose pažvalgose, kol galop nepriejo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausių lietuviškai parašytu veikalų toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais aparais, nugara ir kampai skuros, sonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tikrai \$5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apsviestu ir norintis būti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

kur aš jau esu pardavęs 320 farmų lietuviams aplink miestą Scottville, Mason County, Michigan. Kuris yra turtingiausias fermerių miestas visame state Mich. Viduryj derlingiausių ir gražiausių, lygių laukų keilai žviruoti (plentai). Upės ir ežerai pilni žuvų. Scottville yra lietuvių kolonijos centru; randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto Ludington. Turime geriausią transportaciją vandeniu—laivais ir geležinkeliais; turime turgus, javų melynčias, bankas, bažnyčias, geriausias mokslo ir visos vėgidas. Ilgai nelaukdamas atvažiuok pas mane į Scottville, Mich., aš turiu geriausių žemių su molu, juodžemiu ir mišyčių žemių, geriausio gatonių, kokių gali rasti Amerikoje. Apyvartame gražiausioje krašte nusipirke nuo manoje farmų, pats ir tavo šeimai, norinti pirkli gerų farmų rašykite tuoj, gausite žemių (mapą) lietuvių kolonijos ir farmų katalogą. Adresas: ANTON KIEDIS, Peoples State Bank Building, Scottville, Michigan.

riškai moksliškai mėnesinį laikraštį "LAISVOJI MINTIS".
Laisvoje Mintyje kas mėnesis telpa straipsnių iš įvairių mokslų, politikos, religijos, sociologijos ir socialio klausimų sričių.
Laisvoji Mintis tarnauja Amerikos lietuviams jau penkis metus.
Laisvoji Mintis yra labai didelio formato magazinas ir trumpoje ateityje mano dar padidėti.
"Lais. Min." kaina metams \$2.00. Pusei metų 1.00. Pavieniai numeriai 20c.
Siųsk 20c kad ir krasiuženkliais, tuoj gausi "Laisvosios Minties" vieną numerį. Adresas: "LAISVOJI MINTIS", 2627 Calumet Ave. Chicago, Ill.

JONAS IVANAUSKAS, "Lietuvos" Agentas Chicagoje.

Išpardavimas

Dabar laikas pirkti kožnam viešam drapanas. Esant prastiems laikams, esame priversti parduoti pigiaus negu mums kaštuoja.

OVERKAUTAI IR SIUTAI

Padirbti pagal naujausią madą iš geriausių materijų.

Pirmiaus Parsiduodavo \$30.00 \$27.00 \$25.00

Dabar Parduodam už \$17.50

Pirmiaus Parsiduodavo \$20.00 \$18.00 \$16.50

Dabar Parduodam \$13.50

Pirmiaus Parsiduodavo \$15.00 \$13.50 \$12.00

Dabar Parduodam \$10.00

Vyriškos Skrybėlės

Naujausios Mados \$3.00 \$2.50 \$2.00

Dabar Parduodam \$1.75

Vyriški Marškiniai

Visokių Spalvų \$2.50 \$2.00 \$1.50

Dabar Parduodam \$1.25

Proga visiems gauti gerus apredalus už mažą kainą. Pasiskubykite kol yra geras pasirinkimas.

Štoras Atdaras Vakarais

Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

RAULAI, KUR BĖGI?
NUGI PAS PETRĄ SLIAKĮ,

nes esu labai ištroškęs. Pas jį galiu gauti atšaldintą, nes turi puikų bavaršką alų, ruską oščeną ir cigarus net iš Havanos. Be to jis patarnauja kaip perkabėtojas toli nuo.

PETRAS SLIAKIS,
3301 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Tel. Drover 7173

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, svaraus ir greitai išmoktamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrenginiai; ekspertai mokinia; frankai su teikiama; darbas kiekvienam žmogui; atleikite pamatyti mus arba rašykite uždukytą gamamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison St., Chicago, Ill.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuso laiko, tai atknyk naują

Teatrą - Milda

3138-42 S. Halsted St. Chicago

o nesigailėsi 5c., užmokėtu už tiktą. Čia už 5c. matysi geresnį teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

MILDOS teatras yra atidarytas kas vakaras nuo 7 valandos, o subatomis ir nedėliomis nuo 2 valandos po pietų.

Halsted karai atveža prie pat Teatro durų.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalij mediniais, abu labai pigiai. \$500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams \$2.50

" " pusei metų \$1.25

Adresuokit taip:

W. B. BOCKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

PINIGAI

Geriausiais, greičiausiai ir pigiausiai

Persiuncia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 South Halsted St. CHICAGO, ILL

Tel. Canal. 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST. CHICA O, ILL.
CORNER 18th STREET

EVESKIO Prekybos ir Kalbu

Dieninė ir Vakarinė **MOKYKLA**

MOKINAMA:
Anglų kalba nuo pradinių iki aukščiausių; Arithmetika; Algebra; Geometrija; Lietuvių kalba; Pratiškos taisyklės ir tt.
G. Leveskis, Vėdėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

Dr. O. C. HEINE

DRINTERIS
OF 1212 - Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Opusimas vėdėjas) 35 CHICAGO, ILL.

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už \$10.00.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, piršta už \$100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, pamegęs ją į savo rankas, iš pirmo sykiu supranta, kaip su ja rašyti.

Katalogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų pristūdoma uždukytą. Reikalaudami, adresuokite šitaip: LIETUVA PUBLISHING CO., 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimt bagočiausių Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigų taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokėčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą. ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose. ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų. SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai. PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokėtis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiadien atsikančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovieernastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai. PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiskus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Atvažiauvius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingas, jeigu su mažais iškačiais gali išmokyti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir būti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkeje. Pasiklausk žinančių.

TELEPHONE DROVER 7218

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.
(Kampus 34 to)

Chicago, Ill.

SOKIŲ MOKYKLA

Pirmas lietuvių šokių mokytojas Amerikoje

Prof. Julius Šilkauskas.

Mokiniu šokti valcų, two step ir visokių kitokių šokių. Lietuvių jaunimas kviečiamas lankytis kas dieną ir vakarais.

Nuo 8 iki 10 val. Adresas: 3113 So. Halsted St., Chicago, Ill.

APSIGYVENK KOLONIJOSJE SU SAVO VIENGENDIAIS.

Slinkimas prie žemių iš po nukirstų miškų Arkansas ir Louisianoje jau prasidėjo. Apsigyvenimai prasidėjo per keletą tautyčių. Mažas įmokėtis nupirks Tamstai gerą plotą, ant kurio Tamsta gali pragyventi iš pat pradžių. Žemės parsiduoda nuo \$12 ir iki \$15 už akrą. Du valsiu ir metą yra užauginamu. Klausės ir vištos atneša gatavus pinigus. Daržas priaugins visko tiek, kiek tik galėsi suvalgyt. Reikalauk pilnų išaiškinimų, rašydamas pas L. M. Allen P. T. M. Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

(4)

Tukstančiai Lietuvių

pirkosi pas mus gramafonus ir pilnai užsiganėdino taip gramafonais, kaip ir rekordais, kuriuos priedėdame prie kiekvieno parduodamo GRAMAFONO DYKAI.

Jeigu tikrai norite but užganėdinti, atleikite pas mus pirkti sau gražius gramafonus, kuriuos parduosime ant lengvų išmokėčių, nes tik po

\$1.00 i Menėsi.

Išmėginimas per 8 mėnesius DYKAI.

Rašykite mums, mes uždukyt išsiųsime mūsų puikų iliustruotą katalogą gramafonų, taipgi ir rekordų.

ROYAL PHONOGRAPH CO.
91 E. 4th St., DEPT. 70
New York, N. Y.

Dabar Galima Vazuoti į Rusiją

Laivų linijos AMERICAN ir WHITE STAR dabar jau veža pasazierius ir į Rusiją. Šių dviejų kompanijų greitai laivai plaukia iš New Yorko į Liverpoolį seredomis ir subatomis kas savaitę. Iš Liverpoolio į Gothenbergą, iš Gothenbergo geležinkeliu į Stockholmą iš Stockholmo į Petrogradą.

KELIONĖ NUO NEW YORKO Į PETROGRADĄ IMA TIK 13 DIENŲ.

Šifkortė nuo Chicagos į Petrogradą 3 klasa kaštuoja \$75.70.

Vaziuojanti Rusijen turi išsimti pasportus.

Šifkortes ir pasportus galima gauti

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago.

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovyrennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išradimo ar kitam pervedimo žemes ar ūkės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiavantiems Lietuvoje-Rusijoje ir visokius kitus rejentališkas rusiškas padaro gerai, greitai ir pigiai. Iš kolektoriaus dales, skolas ir pinigų, paikštus Rusiškose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai

Delei informacijos Chicagoje kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštu, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALISKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro
Valandos

Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ket-
vergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vaka-
ro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"

Atstovybė Amerikoje

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"
Generalinės Agentūros Direktori-
us V. K. RACKAUSKAS, Ma-
dison Sq. Sta. Box 204, New
York, N. Y.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"
Bendrovės Atstovas A. RIMKA,
5630 Ingleside Avenue, Chicago,
Illinois.

Atstovybės Ingleside Reikalų Vedė-
jas J. STRIMAITIS, 5630 Ingleside
Avenue, Chicago, Illinois.

Ir karis metu susilaukė "Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" patį užsakyti
ir savo gimtinės ar draugams Didž. Lietuvoje gyvenantiems užsakyti. Nors negalite
pajūgti už prenumeratą gauti Didž. Lietuvai, bet laikraščius užsakyti arba savo
artimiesiems Lietuvoje užsakyti galite čia pat Amerikoje per "Liet. Zinių" ir "Liet.
Ukininko" Atstovybę.

Jūs tik atsiuntinėti šiek arba money order, paduodate savo adresą ir adresą
to žmogaus, kuriam norite Lietuvoje laikraštį užsakyti—ir tuojau bus viskas ap-
pūta, nes mūsų laikraštis Vilniuje nuolat be lūnų.
"LIETUVOS ŽINIŲ" yra bepartinė pažangiosios pakraipos dienraštis
ir plačiausia paduoda teisingiausias žinias iš Lietuvos ir viso pasaulio. Beto prie
"Liet. Zinių" čia do nemokamai (dovana!) priedai—mėnesio "Auklė" ir mo-
kytojų "Mokslas".

"LIETUVOS UKININKAS" yra seniausias, jau 10 metų eina savai-
tės darbo žmonių laikraštis su dvasiaitiniu ukiu, priedu "Žuvis" ir ketursavai-
tiniais "Sėklos" ir jaunimo laikraščiu "Jaunimas". Beto, visi mėnesiai "Liet. Uki-
ninko" eina gausia dovanų—didžiausia ir geriausia lietuvių—VILNIAUS KA-
LENDORIUS.

"Liet. Zinių" arba "Liet. Ukininko" bendradarbių arba pasiūly-
dendradarbių: Dr. P. A. Vainas, Stud. J. Abraitis, Adv. A. Bulota, Adv. P. Bu-
gaitis, Dr. A. Garmus, Inž. G. Geras, Dr. K. Grinius, R. K. Jasiukaitis,
Poetas Jovaras, Stud. V. Jundisius, Dumas att. M. Januškevičius, R. K. Karuza,
Agronomas J. Kriščiūnas, Prof. K. Kuchis, Dr. M. Kuprevičius, Agr. J. Masulis,
Muz. Dir. M. Petruskas, R. G. Perleviskis, Inž. K. Pūdas, Režisierius V. K.
Rakauskas, Red. A. Rimka, Dailininkas P. Rimša, Adv. M. Roemeris, Stud. A.
Sagutu, Stud. Steponaitis, Dr. J. Staugaitis, Dr. P. J. Saulys, Adv. M. Sle-
zevičius, Juristas St. Silgas, Red. J. O. Sirevskis, Kun. J. Serepys, Kar. Vaga-
vilius (adv.) Inž. P. Vilkavskis, Adv. J. Vileišis, Dail. Vismantas (pseud.), K.
Vydukas, R. Zemaite ir d. kt.

"Lietuvos Zinių" kainos Amerikoje metams 6 dol., pusm. 3 dol., o norint
gauti 2 kartą per savaitę—metams 4 dol. 30c, pusm., 2 dol. 15c; Lietuvoje me-
tams 3 dol. 30c (6 r.), pusm. metui 1 dol. 65c (3 r.).
"Liet. Ukininko" kainos Amerikoje metams 2 dol. 20c, pusm. metui 1 dol.
10c; Lietuvoje metams 1 dol. 65c (3 r.), pusm. metui 85c (1 r. 50 k.).
Abiejų laikraščių adresai tas pats: "Liet. Zinių", Semionovskio, 10, Russia-Lithuania.
"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" Amerikos Atstovybės adresas:

5630 Ingleside Ave. Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiat-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1203

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
11:00-12:00 val. ryto
1:00-4:00 iki 9:00 val. vak.
Nedėliomis
nuo 9:00 iki 12:00 val. ryto

Valandos:
tikint iki 9:00 kiekvieną rytą

Bell Telephone System

Nekurie pardavimų vedė-
Njai išrenka gerus parda-
vikus tuom tarpu, kaip kiti
praleidžia juos. Tokiu budu
jie išiveržia į savo priešo
lauką.

Tu gali apsaugoti tavo ver-
telgystę ekonomiškai, pakei-
čiant tavo keliaujančius par-
davėjus pardavėjais per tele-
foną, kurie pardavinės
Telefono Keliau.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Phone Drover 2022
DR. K. DRANGELIS
LIETUVIŠKAS DENTISTAS
VALANTIS nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 1 iki 4 po pietų
3281 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olszavski Banko

Tel. Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas
2302 S. Leavitt St. Kampas 23-ijos gat.
CHICAGO, ILL.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1173
Lietuvių advokatas, baigęs teisės mokslus A. na-
rijoje. Veda visokius bylas, civilines ir kre-
minasikas visose teisėmose sąduose.
Gyt. 3112 S. Halsted St., arti 31-uo
Telephone Yards 2393

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlauskis
Generalis
Kontraktorius ir
Namu Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Telefonas Humboldt 4532

Atdara Dieną ir Naktį
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškai ir vi-
sokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškai maudyklė
kambariai ir moterims.
Barsdaskutyla kruvoje. Chicago.

Lietuviški Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų knygų, norinti
išlaivinti savo protą ir išsimokinti
anglišką kalbą, kviečiami pirkite
KNYGAS iš mano krautuvės. Čia
gauname visokius lietuviškos
knygos, taipgi angliškos ir lenkiš-
kos ant užsakymo. Scenos mylė-
tojų rateliai indami kompletus,
s. v. gausna papiginta kaina. Krau-
tuvė atdara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsiųskusiems,
pasinečiu katalogą dykai. Adre:

M. J. DAMIJONAITIS

301 West 33rd St., CHICAGO, ILL.

Naujas Savaitin's Laikraštis

"ATEITIS"

"Ateitis" yra bepartinė, nauja
raštis, tarnaujantis jaunimo
ir kultūros reikalams. Tal-
pina daugybę įvairiausių ži-
nių. Didelio formato, 8 pusl.
Kaina tik \$1.50 metams, o
85c. pusm. metų.
"Ateitis" išleidinėja bendrovė,
inkorporuota ant \$25,000. Da-
bar laikas užsirašyti "Ateit-
m". Reikalingi vieno nume-
ro pažūrėjimui uždėję.
Adresuoti taip:

"ATEITIS"

366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKA BANKA

Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Prilima pinigų į Banką užde-
tinui nuo vieno dolario ir daugiau
ir mokame trečią procentą ratomis
ant metų. Siunčiame pinigų į vi-
sas svieto dalis pigiai, greitai ir tel-
sigal, o svetinų žemių pinigų mai-
nomė, perkame ir parduodame. Par-
duodame šiforties ant visų linijų į
krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus
ant geležinkelio po visą Ameriką ir
Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus
ir dokumentus visose kalbose ir du-
da rodą lietuviams visokiuose at-
tikimuose ir reikaluose ypatingai ir
per laiškus. Tik kreipkitės višamėn-
tu antrašt.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvie Gydotojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir
vyrų. Speciališkai gydo limpančias, už-
sisonėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

K. ZURAITIS

PIRMAELINIS BUFETAS

Saltas alus, gera deg-
tinė, kvepianti ciga-
rai. Prilima svečius
kuo širdingiausiai.
3200 SO. HALSTED ST

JUBILEJAUS NUMERIS

Laikraščiai auslaidi jubilėjaus ir
išleisti jubilėjaus numerį galima tik
vieną sykį į 15, 25 ar 50 metų. Toks
tai retas atsitikimas.

Ir šie metai tuo yra žymūs, kad
didžiausias lietuvių laikraštis "Katali-
kas" auslaidė 15-os metų jubilėjaus ir
išleide gražų jubilėjinį numerį, pilną
paveiklų, ir kitokių raštų. Amžinos
svarbos sitame numeryje yra ankietų į
kliausmą: "Kas siūdin būtų svarbiau-
siai lietuvių kultūros pakėlimui Ame-
rikoje?"

Sita jubilėjinis "Kataliko" numeris
lietuviams privalo įsigyti atimčiai. Už
šio bus pirkimas kiekvienam. Reika-
laundie tuojais, kol neišsibaigė.

Rašydami adresuokite:

J. M. TANANEVIČIA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

D
A
R
B
U
S

Atleka greitai
pigiai
ir
graziai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir
Baliams
Programus,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stillaus
raidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso
pasaulio, nušviečia Amerikos Lietu-
vių gyvenimą, suteikia daug skaity-
mo iš visoninės, politinės, litera-
tūros, gyvenimo, ir yra geriausias
draugas, kaip lietuviams darbinin-
kams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzūra "DRAUGA" Lietuva išleidi-
ja.
"DRAUGAS" atlieka met. \$2, pusm. m. \$1;
Užsieniuose metams \$3, pusm. metui \$1.50
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

Telefonas Humboldt 4532

Dr. G. M. Glaser

Siunio apreiškiu pagodoti visuo-
menei, jog esu seniausias gydotojas
ant Bridgeporto, praktikuojant per 22
metus, perkėliau savo ofisą ir gyven-
mą į savo ločną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujausiais
nudaais gydymo. Visus ligonius steng-
siuosi užganėdinti kaip ir lig šiol.
Pasitikeidamas, jog gerbiama publika
ir tolius mane remis, esiu namie ant
kiekvieno pareikalavimo dieną ir nak-
tį. Esiu specialistas ligose vaikų, mo-
erų ir vyrų ir užsėdintose ligose.
Darau visokią operaciją.

lobnosi su pagalba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelis amerikoniška mokykla, kuri
loda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, ra-
syti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike.
až taip mažą atlyginimą, kad ir bedniausias
vyras ar moteris gali užsimokėti.

Mokiname per laiškus (korespondenciją)
tobulėjusia metodu: kiekvienas išmoksta
be vargo. Mokiname taip pat klasose dien-
mis ir vakarais. Pateisime 2 ir 3 rasykite pasi-
WAITCHES BROS.

1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Jei nori taisyti žinių iš Anglijos,
užsakyk sau metams ar
pusmečiui

"ISEIVIŲ DRAUGA"
Vienintelį Didžiosios Britanijos lie-
tuvių-katalikų-tautininkų laikraštį,
einantį kas dvi savaiti. Kaina su
pristatymu į namus metams \$1—pus-
mečiui — 50 centų.

Adresas:
Rever. Jos. Norbut,
Mosend, Lanarkshire, Scotland.

GERA PROGA!

Cramatika angliškąkalbomis
knygtisbe mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip moky-
tiskaityti ir rašyti be mokyto-
jo.....15c
Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimuisi rokun-
dų su paveikslais (apdaryta).....35c
Viso \$1.00

Kas atsisakys šitų apgars-
nimų iš "Lietuvos" ir \$1.00 per
money order, tai gaus visas 4
knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.

A. J. BIERZYNSKI, pres.

Prilima bankon pinigų ir moka 3%
Už sudėtus pinigų mūsų bankoj du-
dame čekių knygutę, iš kurios para-
tyti čekiai tinka visur. Skolina pin-
gus ant Real Estate. Perka ir parduo-
ia namus ir lotus. Išsamdo bankines
skrynelės (boxas) po \$2.50 metams.
Parduoda šiforties ir stundėia pinigų
į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Pamedėdėlis, se-
redomis, ketvergais ir subatomis nuo
8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, uta-
rinkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto id
6 vakaro.

10 METU
Kaip Lietuva

Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią
milžinišką svarbą turi spau-
da kiekvienos tautos kultu-
riskam gyvenime. Todėl pa-
tariame perskaityti labai žin-
geidžią ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Sitą knygutę verta perska-
ityti visiems laikraščių skai-
tytojams, korespondentams
ir ro-metinio jubilėjaus at-
gavimo spaudos rengėjams.
Knygos didumas 153 pusla-
pai. Kaina tik 45 centai.
Imant didesnį skaitlių,—dar
pigiau.

Adresuokit, kartu prisiųsdami ir
pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.

Kiekvieno Lietuvio privalumu yra prisidėti
prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po
\$6.00 savaiteje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

\$150
\$300
\$600
\$1000

Išmokejo našlėms ir našlaičiams posmertinių pa-
šalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18.
Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo vadinamo prigali prie kokio nors sąryšio
atskirų asmenų. Toki sąryšiai, arba draugijos, žmonių paprasto kalbės
vadinama tautomis.

Ethnologija užsiima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmo-
nių, stovėčių ant visokeriojo kultūros laipsnio. Ethnologija yra tai
vienas iš jauniausių mokslų. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti
ir pažinti žmonių gyvenimą ant viso žemės paviršiaus, o jis ne visur
vienoks, nevisur ant žemės tie patys žmonės gyvena, taigi tas iširtia
tik pabaigoj IX-to šimtam čio. Visi žmonės vystosi ir klij tik ne visi
vystosi vienodu greitumu: vieni galvalai su prievarta stengiasi kitus
prie savo ryšio potraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atstolinti. Ta ma-
tome ir šiandien, susidėdandoje iš nevienodu galvų, viešpatystėje:
valdanti tauta stengiasi pamušti kitokios kilmės galvalus ne tik pa-
laikyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, pralėdyti savo tau-
tystės jūrose.

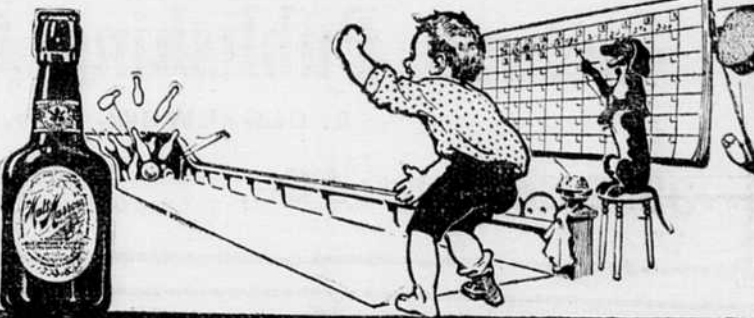
Ethnologij, atskleidus sakant, užsiima aprašymu, padalindimu į natu-
rales grupas gyvenančių kur nors ant plataus žemės paviršiaus žmonių
ne tik dabar, bet nuo didelių atradimų, kada likos pažinti ir gyvento-
jai pirma europiečiai, visi nežinomų žemės dalių.

Pažinimas žmonių visokių tautų, y rasių ir pobūčių yra labai
naudingas ir žingėdus kiekvienam civilizuotam žmogui; nepažįstant
ethnologijos, negalima savęs skaityti apsiustu žmogui.

Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Drą M.
Haberlandą ir Letourneau, sutaisyta L. Seruo. Knyga didelės vertės
su daugeliu paveikslų įvairių rasių žmonių tipų. Spauda graži ir
aiški, puslapių 667, kaina.....\$2.00
Su grėžiais audinio apvairs.....\$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės šiuo adre:

M. J. DAMIJONAITIS

901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

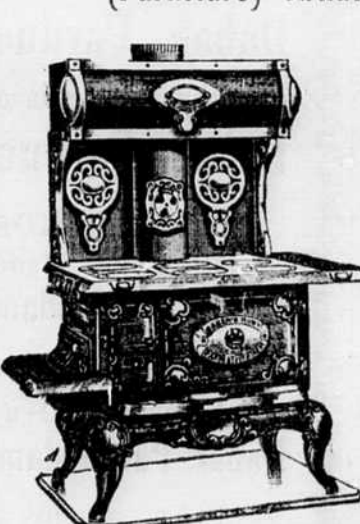
Malt Marrow

Šiai užpildu kraują ir sutvarko nervus, sutelkdamas šilumą ir paliešius nau-
jos gyvybės ir jėgos. Jėga gyvenimo didžiausias atna pinai su jumi, niekas
ne gali jumi pagelbėti daugiau, kaip šis stebuklingas tonikas. Užsakykite dė-
tešyk. Telefonu: Kalumet 5401. Tarkite jį įstatyti šlaudin. Apsaugokite
padirbtim. Parasykite mums delei knygtis "Eminent Physicians of the West".
McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų
(Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pini-
gais gauname geresnius
tavorus ir pigiau negu
kiti pirkdami ant kredi-
to, užtai mes ir pigiau
parduodame už kitus.
Turime visokių naminių
rakandų didžiausiam
pasirinkime ir dabar
parduodame labai nu-
mazintomis kainomis.
Pas mus rasite pasirinki-
mą nuo pigiausių iki vi-
dutinės rąšies tavorų.

Mūs patarnavimas greitas ir mandagus.

Reikalanjantiems parduodame lengvais savai-
tiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700

3224 So. Halsted St. Chicago.